

EUROPSKO NADZORNO TIJELO
ZA BANKARSTVO

SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA
ZA 2019.

PDF	ISBN 978-92-9245-694-8	ISSN 1977-9003	doi:10.2853/64670	DZ-AA-20-001-HR-N
print	ISBN 978-92-9245-715-0	ISSN 1977-8775	doi:10.2853/8572	DZ-AA-20-001-HR-C

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2021

© Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, 2021

Umnožavanje je dopušteno uz uvjet navođenja izvora.

Za svaku uporabu ili reprodukciju fotografija ili druge građe koja nije zaštićena autorskim pravom Europske unije dopuštenje treba zatražiti izravno od vlasnika prava.

Printed by the Publications Office of the European Union in Luxembourg

EUROPSKO NADZORNO TIJELO ZA BANKARSTVO

SAŽETAK
GODIŠNJEG IZVJEŠĆA ZA 2019.

Poboljšanje regulative i nadzora

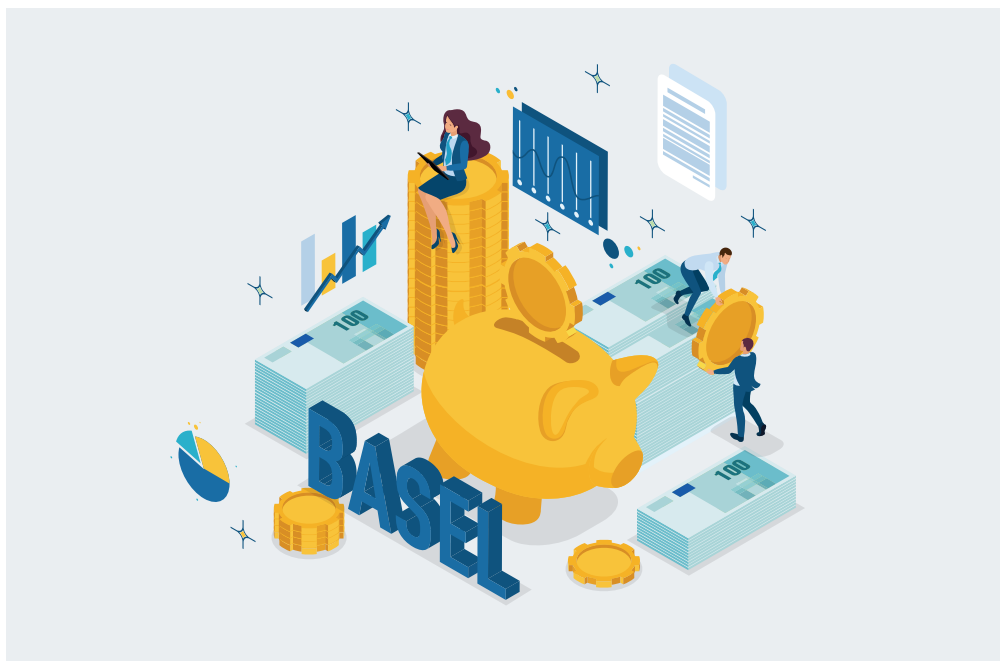
Priprema za provedbu okvira Basel III u EU-u

Poziv Europske komisije na savjetovanje o provedbi reformi nakon krize iz okvira Basel III

Globalni bonitetni standardi ključni su za osiguranje ravnopravnih uvjeta za banke koje posluju na međunarodnoj razini. Njihova provedba u EU-u mora biti dosljedna i razmjerna te se moraju uzeti u obzir posebnosti bankovnog tržišta EU-a.

EBA je 4. svibnja 2018. od Europske komisije primila poziv na savjetovanje o provedbi reformi nakon krize iz okvira Basel III, čiji je glavni cilj smanjiti prekomjernu varijabilnost imovine ponderirane rizikom te povećati usporedivost stopa kapitala banaka među različitim jurisdikcijama. Osim toga, od EBA-e su zatraženi dodatni savjeti u pogledu provedbe revidiranog okvira za tržišni rizik u EU-u, odnosno temeljitog preispitivanja knjige trgovanja.

Kao odgovor na poziv Komisije EBA je pripremila mišljenje koje je sadržavalo posebnu ocjenu politike u pogledu revidiranog bazelskog okvira u području kreditnog rizika, transakcija financiranja vrijednosnih papira, operativnog rizika i donjih granica za rezultate, kao i ocjenu politike u pogledu revidiranih okvira za rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju (CVA) i tržišni rizik te procjenu makroekonomskog učinka reformi iz okvira Basel III. Obje bi se ocjene trebale uključiti u zakonodavni prijedlog Komisije za provedbu okvira Basel III u EU-u.

Procjena učinka okvira Basel III na banke i gospodarstvo

Kako bi odgovorila na zahtjev Europske komisije, EBA je pokrenula postupak prikupljanja podataka i kvalitativno istraživanje kako bi prikupila sve relevantne podatke i informacije od ukupno 189 banaka iz 19 država članica EU-a.

Analiza EBA-e pokazala je da će do 2027., kada reforma treba biti u cijelosti provedena⁽¹⁾, banke EU-a morati držati 23,6 % više osnovnog kapitala nego u lipnju 2018.

U suradnji s Europskom središnjom bankom (ESB) EBA je provela i procjenu troškova i koristi reformi za gospodarstvo općenito. Prema simulacijama provedenima s pomoću makro-ekonomskog modela ESB-a provedba reformi dovest će do umjerenih prijelaznih troškova. S druge strane, okvir Basel III dovest će do znatnih dugoročnih koristi zahvaljujući manjoj vjerojatnosti nastupanja ozbiljnih gospodarskih recesija. Te koristi jasno premašuju troškove.

Savjetovanje o provedbi okvira Basel III u EU-u

Pri davanju svojeg mišljenja o provedbi konačnog okvira Basel III za **kreditni rizik** EBA je pažljivo razmotrila posljedice pojedinačnih reformi i učinak potpune provedbe na banke u EU-u. EBA je utvrdila da je općenito okvir Basel III za kreditni rizik primjeren za provedbu u EU-u, posebno jer se mnogim izmjenama u tom okviru uzima u obzir nekoliko postojećih praksi na razini EU-a. U izvješću se daju ukupno 94 preporuke u pogledu politika za kreditni rizik: 39 preporuka odnosi se konkretno na standardizirani pristup, 48 preporuka odnosi se na pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB pristup), a 7 preporuka odnosi se na oba navedena pristupa.

U području **kreditnog rizika druge ugovorne strane** EBA je dala savjete o provedbi reformi nakon krize iz okvira Basel III u pogledu transakcija financiranja vrijednosnih papira; svrha je tih reformi uvesti nova pravila za izračun vrijednosti izloženosti tih transakcija.

U skladu s **donjom granicom za rezultate** kapitalni zahtjevi za institucije koje primjenjuju pristup internih modela ne smiju biti niži od 72,5 % kapitalnih zahtjeva koji bi se dobili izračunom na temelju standardiziranog pristupa. EBA je, s pomoću analize u okviru svoje studije kvantitativnog učinka, primijetila da se čini da donja granica za rezultate koju je kalibrirao BCBS pridonosi ostvarenju njezinih ciljeva utvrđenih za banke iz EU-a. EBA je ipak ocijenila mehanizme donje granice za rezultate i razmotrila različite pristupe provedbi.

EBA je ocijenila i revidirane okvire za **rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju i tržišni rizik** te preporučila politike u tom pogledu.

Savjeti u pogledu rizika prilagodbe kreditnom vrednovanju ponajviše su se odnosili na određivanje obuhvata transakcija na koje će se primjenjivati kapitalni zahtjevi za rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju, utvrđivanje pojednostavnjenih pristupa za rizik prilagodbe kreditnom vrednovanju i mogućnost da ih institucije s ograničenim izloženostima riziku prilagodbe kreditnom vrednovanju upotrebljavaju za postizanje proporcionalnosti.

Kad je riječ o tržišnom riziku, EBA je u svojim savjetima podržala upotrebu rekalibriranog standardiziranog pristupa tržišnom riziku iz okvira Basel II kao pojednostavnjenog standardiziranog pristupa za institucije s ograničenim izloženostima tržišnom riziku. Savjeti o tržišnom riziku temeljili su se na postupku prikupljanja podataka i kvalitativnom upitniku koji su banke ispunile u prvoj polovini 2019., utemeljenima na standardima temeljitog preispitivanja knjige trgovanja koje je BCBS dovršio u siječnju 2019.

⁽¹⁾ Bazelski odbor za nadzor banaka (BCBS) 27. ožujka 2020. objavio je da se provedba okvira Basel III. odgađa do 1. siječnja 2023. Objavio je i da se prateće prijelazne odredbe o donjoj granici za rezultate produljuju za jednu godinu.

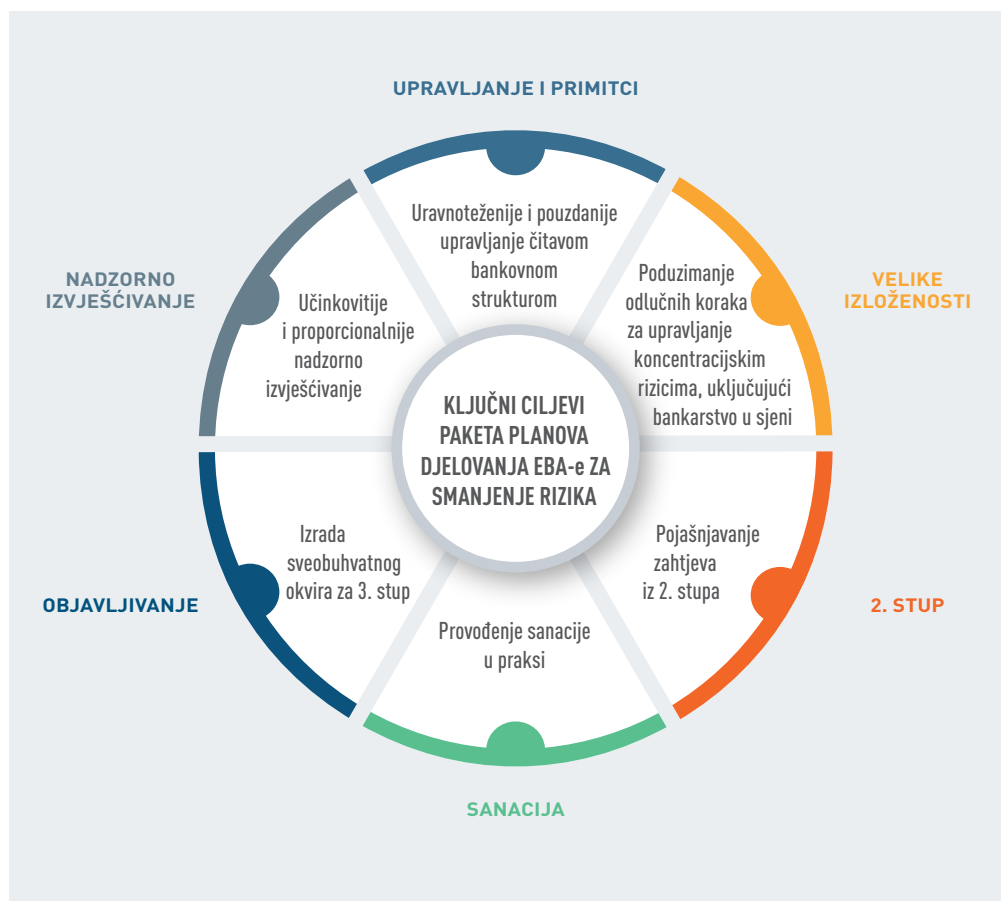
Priprema za primjenu glavnih novih dijelova zakonodavstva EU-a

Planovi djelovanja u pogledu paketa mjera za smanjenje rizika

Paketom mjera za smanjenje rizika, koji obuhvaća izmjene Direktive o kapitalnim zahtjevima (CRD), Uredbe o kapitalnim zahtjevima (CRR), Direktive o oporavku i sanaciji banaka (BRRD) i Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu (SRMR), EBA-i se dodjeljuje više od 100 novih zadaća. Tim se zadaćama ažuriraju i dopunjuju jedinstvena pravila i praćenje regulatornih praksi. EBA je odlučila obuhvatiti

područja **upravljanja i primitaka, velikih izloženosti, zahtjeva iz 2. stupa, sanacije te bonitetnog izvješćivanja i objavljivanja** u paketu planova djelovanja kojim se dopunjuju drugi pojedinačni planovi djelovanja, kao što su oni u pogledu **tržišnog rizika i održivog financiranja**. Izdavanjem tog paketa planova djelovanja namjeravalo se pružiti informacije o redosljedu i prioritetima zadaća. U planovima djelovanja EBA je dostavila preliminarno izvješće o svojem tumačenju zadaća zajedno s određenim smjernicama za politike.

Slika 1.: Paket planova djelovanja EBA-e za smanjenje rizika – zadaće

Jačanje zajedničkog okvira EU-a za sekuritizaciju uz naglasak na jednostavnosti, transparentnosti i standardizaciji

Tri europska nadzorna tijela, odnosno EBA, Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) i Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA), u siječnju 2019. osnovala su odbor za sekuritizaciju u okviru Zajedničkog odbora radi osiguranja dosljednog nadzora primjene okvira EU-a za sekuritizaciju u različitim sektorima. Odbor za sekuritizaciju sastavljen je od predstavnika europskih nadzornih tijela, nacionalnih nadležnih tijela, Europske komisije i ESB-a, a radio je na nekoliko važnih tema, uključujući: i. tumačenje područja primjene Uredbe o sekuritizaciji (2017/2402), ii. zahtjeve povezane s dubinskom analizom za institucionalne ulagatelje u EU-u i iii. pojašnjenje područja primjene okvira s obzirom na treće zemlje.

Provedba bonitetnog okvira za investicijska društva i buduće regulatorne proizvode EBA-e

EBA je Europskoj komisiji pružila potporu i savjete na visokoj razini u pogledu razvoja novog bonitetnog okvira za investicijska društva odgovorom na njezin poziv na savjetovanje objavljen 2017.

Cilj je novog okvira uspostaviti bonitetne zahtjeve za investicijska društva koji su jednostavniji i proporcionalniji od onih koji se trenutačno primjenjuju na temelju Direktive o kapitalnim zahtjevima IV i Uredbe o kapitalnim zahtjevima te kojima se uzima u obzir veličina, priroda i složenost aktivnosti investicijskih društava.

Novim okvirom utvrđuje se znatan broj zadaća EBA-e u sljedećim područjima: pragovi i kriteriji na temelju kojih se Uredba o kapitalnim zahtjevima primjenjuje na investicijska društva, kapitalni zahtjevi i sastav kapitala, izvješćivanje i objavljivanje, primitci i upravljanje, konvergencija nadzora i postupak nadzorne provjere te ekološki, društveni i upravljački rizici (ESG rizici).

EBA planira podnositi regulatorne proizvode povezane s tim zadaćama u četiri faze.

Nastavak programa unaprjeđenja IRB pristupa i ocjenjivanja internih modela u odnosu na referentnu vrijednost

EBA je 2019. provela redovno godišnje nadzorno ocjenjivanje u odnosu na referentnu vrijednost kako bi se utvrdile netipične vrijednosti u izračunima rizikom ponderirane imovine primjenom internih modela. Svaki od tih postupaka zaključuje se objavom dvaju horizontalnih izvješća u kojima se sažimaju glavni nalazi u pogledu kreditnog i tržišnog rizika. Najveći je izazov u pogledu komparativnih studija o rizikom ponderiranoj imovini razlikovati utjecaj činitelja utemeljenih na riziku od činitelja utemeljenih na praksi. Stoga se metode ocjenjivanja u odnosu na referentnu vrijednost razlikuju za kreditni i tržišni rizik.

U ožujku 2019. EBA je objavila Smjernice za procjenu gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (LGD) primjerenog ekonomskoj recesiji i na taj način zaključila regulatorni pregled IRB pristupa, kako je prvotno utvrđeno u izvješću objavljenom u veljači 2016. Ostvarena postignuća i planirani sljedeći koraci opisani su u izvješću o napretku u provedbi plana djelovanja za IRB pristup objavljenom u srpnju 2019., u kojem je utvrđen i revidirani vremenski raspored za provedbu regulatornih pregleda.

Glavni je cilj plana djelovanja za IRB pristup vratiti povjerenje sudionika na tržištu u rezultate internih modela te osigurati ravnopravne uvjete i kapitalne zahtjeve koji odgovaraju razini rizika koji institucije preuzimaju. Očekuje se da će provedba plana djelovanja za IRB pristup dovesti do znatnog poboljšanja usporedivosti procjena rizika i rizikom ponderirane imovine među institucijama.

Prilagodba politika upravljanja i primitaka

Direktivom (EU) 2019/878 (Direktiva o kapitalnim zahtjevima V), donesenom 20. svibnja 2019., mijenja se Direktiva 2013/36/EU (Direktiva o kapitalnim zahtjevima), među ostalim s obzirom na odredbe o upravljanju i primitcima, kako bi se osigurao usklađeni i proporcionalniji pristup na razini EU-a.

Konkretno, u skladu s preporukama iz izvješća Europske komisije od 28. srpnja 2016., novim odredbama pojašnjava se da su male institucije i osoblje koje prima niske iznose varijabilnih

primitaka izuzeti od načela odgode i isplate u instrumentima i politike mirovina utvrđenih u Direktivi 2013/36/EU. EBA je 2019. u skladu sa zadaćom koja joj je dodijeljena na temelju Direktive o kapitalnim zahtjevima V počela izmjenjivati svoje smjernice o dobrim politikama primitaka kako bi se odredili uvjeti za primjenu proporcionalnosti i drugi aspekti povezani s primjenom na grupe, upotrebom instrumenata povezanih s dionicama i razdobljem odgode. Osim toga, budući da se Direktivom o kapitalnim zahtjevima V uvodi nova odredba kojom se zahtijeva da politika primitaka

bude rodno neutralna, EBA je počela razvijati smjernice u tom pogledu.

EBA je započela i s pregledom smjernica o procjeni sposobnosti i primjerenosti članova upravljačkog tijela i nositelja ključnih funkcija kako bi bile u skladu s izmjenama Direktive o kapitalnim zahtjevima V usmjerenima na bolje upravljanje rizicima, veću uključenost upravnog odbora u nadzor nad upravljanjem rizicima i pojašnjenje da je rizik pranja novca i financiranja terorizma dio postupka nadzorne provjere i ocjene, a time i dobrih sustava upravljanja.

Praćenje provedbe i konvergencije nadzora zahtjevâ u pogledu sanacije, potrošača, plaćanja i suzbijanja pranja novca te bonitetnih zahtjeva u cijelom EU-u

Promicanje učinkovitog i koordiniranog upravljanja krizama u kreditnim institucijama, investicijskim društvima i infrastrukturama financijskog tržišta u EU-u

EBA je u veljači 2019. objavila priručnik o vrednovanju za potrebe sanacije kako bi se potaknula konvergencija i povećala dosljednost postupaka vrednovanja te interakcija s neovisnim procjeniteljima iz cijelog EU-a. EBA je u priručnik dodala poglavlje o upravljačkim informacijskim sustavima (engl. *management*

information systems) u pogledu vrednovanja za potrebe sanacije.

Ocjena konvergencije nadzornih praksi

EBA je utvrdila plan konvergencije za 2019. radi poticanja konvergencije nadzora u cijelom EU-u. U planu su utvrđene ključne teme na koje treba staviti naglasak u bonitetnom nadzoru te je namjera bila pridonijeti postupcima nadležnih tijela za odabir prioriteta u nadzoru za 2019., ali i usmjeriti njihovu pozornost na dosljednu provedbu određenih proizvoda politike.

Od nadležnih tijela očekuje se da se pobrinu da u svojem nadzoru sustava internog upravljanja institucija uzmu u obzir revidirane smjernice EBA-e o internom upravljanju i zajedničke smjernice EBA-e i ESMA-e o procjeni primjerenosti članova upravljačkih tijela i nositelja ključnih funkcija, a oba skupa smjernica stupila su na snagu 30. lipnja 2018. Osim toga, nadležna tijela preispitala su pristupe i postupke institucija u pogledu procjene i ublažavanja rizika informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT).

Naposlijetku, ocjena i praćenje smanjenja neprihodonosnih kredita u bilancama stanja institucija uvedeni su kao jedna od glavnih tema na koje treba staviti naglasak u pogledu nadzora 2019. kako bi se pratila pripremljenost nadzornih tijela za provedbu smjernica

o upravljanju neprihodonosnim i restrukturiranim izloženostima⁽²⁾.

Smanjenje varijabilnosti modela i proširenje ocjenjivanja s obzirom na referentnu vrijednost prema međunarodnom standardu financijskog izvještavanja (MSFI) 9

Sveobuhvatno tumačenje praksi koje banke primjenjuju u pogledu modeliranja na temelju MSFI-ja 9 bilo je ključno područje na koje se EBA usmjerila 2019., a nastaviti će to činiti i u predstojećim godinama. EBA je u srpnju 2019. objavila plan djelovanja za MSFI 9 te pokrenula postupak ocjenjivanja s obzirom na referentnu vrijednost na temelju MSFI-ja 9⁽³⁾. Postupak, koji je u tijeku, ključan je sa stajališta nadzora jer mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka izravno utječe na razinu regulatornog kapitala i regulatornih omjera. Ta je inicijativa prva od potrebnih temeljitih aktivnosti kad je riječ o utvrđivanju nedosljednosti koje mogu dovesti do prekomjerne/neopravdane varijabilnosti u bonitetnim podacima. S obzirom na složenost toga, riječ je o srednjoročnom ili dugoročnom cilju koji će se ostvariti postupnim pristupom.

Provedba bonitetnih politika o potrebama za eksternalizacijom, pokriću za strukturne devizne pozicije i sanaciji u praksi

U kontekstu digitalizacije i sve veće važnosti IT-a i financijske tehnologije **eksternalizacija** aktivnosti omogućuje relativno jednostavan pristup novim tehnologijama i ostvarenju ekonomije razmjera. EBA je ažurirala svoje smjernice o eksternalizaciji kako bi osigurala jasan okvir i pravnu sigurnost institucijama koje se koriste pružateljima usluga za eksternalizaciju određenih funkcija, posebno u tehnološki inovativnim područjima kao što su računalstvo u oblaku i druge usluge informacijske tehnologije (IT-a).

Čini se da pojam i posebna primjena odredbe o **strukturnim deviznim pozicijama** podliježe različitim tumačenjima među nadzornim tijelima i institucijama, što je dovelo do nedosljed-

ne provedbe te odredbe na razini EU-a. Kako bi se osiguralo dosljedno tumačenje i provedba u EU-u, EBA je u listopadu 2019. objavila savjetodavni dokument o nacrtu smjernica za nadležna tijela u pogledu postupanja sa strukturnim deviznim pozicijama.

U području **sanacije** EBA se posvetila radu na postupku sanacije vlastitim sredstvima kako bi poboljšala njegovu učinkovitost. Jedno važno područje rada bilo je ispitivanje međudjelovanja postupka sanacije vlastitim sredstvima i europskog prava o vrijednosnim papirima. Drugo važno područje rada bilo je međudjelovanje sanacije vlastitim sredstvima, propisa EU-a o spajanjima i odobrenja državnih potpora.

Konvergencija nadzora platnih usluga i zahtjeva u pogledu zaštite potrošača

EBA je tijekom cijele 2019. nastavila djelovati u području platnih usluga kako bi pomogla u ostvarenju ciljeva revidirane Direktive o platnim uslugama (Direktiva o platnim uslugama II) te osigurala da se zahtjevi iz Direktive i povezani tehnički standardi i smjernice EBA-e primjenjuju na razborit, učinkovit i dosljedan način u cijelom EU-u. U tom je kontekstu EBA dostavila pojašnjenja kao odgovor na upite predstavnika industrije o provedbi sučelja za pristup propisanih Direktivom o platnim uslugama II. Osim toga, EBA se bavila pitanjima o praktičnim izazovima s kojima se industrija suočavala kako se približavao početak primjene Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/389 o regulatornim tehničkim standardima za pouzdanu autentifikaciju klijenta i zajedničke i sigurne otvorene standarde komunikacije 14. rujna 2019. Kako bi bolje shvatila izazove s kojima se industrija suočava, EBA je u siječnju 2019. isto tako osnovala radnu skupinu za aplikacijska programska sučelja na temelju Direktive o platnim uslugama II, sastavljenu od 30 sudionika iz industrija i predstavnika nacionalnih nadležnih tijela, uz uravnoteženu i ravnopravnu zastupljenost glavnih dionika iz cijelog EU-a.

Kad je riječ o zaštiti potrošača, EBA je u srpnju 2019. objavila izvješće o provedbi smjernica o nadzoru proizvoda i sustavima upravljanja koje je objavila 2015., a primjenjuje ih od 2017. U izvješću je utvrđen niz dobrih i loših praksi te su navedeni sljedeći koraci koje će EBA poduzeti u ispunjavanju svoje zadaće konvergencije nadzora.

⁽²⁾ Smjernice su primjenjive od 30. lipnja 2019.

⁽³⁾ <https://eba.europa.eu/eba-publishes-its-roadmap-on-ifs-9-deliverables-and-launches-ifs-9-benchmarking-exercise>

Vođenje računa o tome da se rizici pranja novca / financiranja terorizma uzimaju u obzir u bonitetnom kontekstu

EBA je objavila Mišljenje o priopćavanju informacija nadziranima subjektima u srpnju 2019., na temelju akcijskog plana Europskog vijeća izdanog krajem 2018., u kojem je istaknuta potreba za učinkovitijim nadzorom sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te razmjenom informacija i suradnjom između relevantnih tijela i bonitetnih nadzornika, posebno na prekograničnoj razini. U svojem je mišljenju EBA istaknula važnost rizika pranja novca i financiranja terorizma u bonitetnom kontekstu i na razini cijelog jedinstvenog tržišta.

EBA je započela rad na integraciji aspekata sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u bonitetni nadzor kako bi osigurala da će se rizici pranja novca i financiranja terorizma uzeti u obzir u svim nadzornim postupcima, uključujući odobravanje i stalni nadzor, a posebno u kontekstu postupka nadzorne provjere i ocjene, odnosno kao dio pregleda rizika, poslovnih modela, kreditnih operacija, upravljanja i internog upravljanja rizicima. Taj će rad nastaviti i 2020. i kasnije.

Konačno, EBA je provela prvu fazu višegodišnjeg programa revizija pristupa nadležnih tijela nadzoru sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u bankama u cilju ocjenjivanja djelotvornosti pristupa nacionalnih nadležnih tijela nadzoru sprječavanja tih postupaka u bankama te podupiranja nastojanja pojedinačnih nadležnih tijela u pogledu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. EBA će tijekom 2020. nastaviti svoj niz pregleda provedbe mjera sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Horizontalni prioriteti koji utječu na financijski sektor EU-a

Osiguravanje tehnološke neutralnosti u regulatornim i nadzornim pristupima

Procjena kretanja u pogledu uvođenja velike količine podataka i napredne analitike

EBA je upotrebu velike količine podataka te umjetne inteligencije i strojnog učenja prepoznala kao obećavajuće i sve naprednije tehnološke inovacije za financijske usluge. EBA je izvršila dubinsku provjeru upotrebe velike količine podataka i napredne analitike u bankovnom sektoru te je u siječnju 2020. objavila Izvješće o velikoj količini podataka i naprednoj analitici. Svrha je tog izvješća da se razmjenjuje znanje o trenutačnim praksama među dionicima te predstave najvažniji stupovi i elementi povjerenja na kojima bi se upotreba velike količine podataka i napredne analitike trebala temeljiti.

Ocjena primjenjivosti i primjerenosti prava EU-a u pogledu kryptoimovine

EBA je 2019. objavila izvješće o primjenjivosti i primjerenosti prava EU-a u pogledu kryptoimovine. Utvrdila je relativno nisku razinu aktivnosti povezanih s kryptoimovinom te primijetila da one nisu obuhvaćene propisima EU-a o bankarstvu, plaćanjima i elektroničkom novcu (e-novcu), što dovodi do nepokrivenih rizika.

EBA je istaknula potrebu za sveobuhvatnom analizom troškova i koristi, kojom bi se uzela u obzir pitanja iz financijskog sektora i izvan njega, kako bi se utvrdile potrebne mjere na razini EU-a za otklanjanje utvrđenih rizika za potrošače, operativnu otpornost i ravnopravne uvjete.

Praćenje inovacija i upravljanje rizicima

EBA prati financijske inovacije utemeljene na tehnologiji te procjenjuje prilike koje one pružaju te rizike povezane s IKT-om i rizike za kibersigurnost ili operativnu otpornost koje one mogu nositi kako bi imala spreman odgovor politike kada to bude potrebno.

EBA je 2019. izmijenila postupak praćenja inovacija uspostavljanjem internetskog alata za istraživanje inovacija, koji joj pomaže u praćenju najnovijih kretanja u području inovacija i procjeni njihove važnosti, a time i u utvrđivanju prioriteta područja i usmjeravanju rada podskupine za inovativne proizvode.

Kad je riječ o upravljanju rizicima, EBA je 2019. objavila važne smjernice o upravljanju rizicima povezanim s IKT-om i sigurnosnim rizicima čija je svrha povećati otpornost bankovnog sektora i sektora platnog prometa u EU-u.

Ocjenjivanje učinka financijske tehnologije na poslovne modele institucija za platni promet i institucija za elektronički novac

EBA je 2019. provela analizu učinka financijske tehnologije na institucije za platni promet i institucije za elektronički novac radi bolje razmjene znanja među regulatornim i nadzornim tijelima.

Rezultati upućuju na vezu između rasta industrije platnog prometa i poslovanja bez posredovanja u bankarstvu jer su kreditne institucije sa znatnim tržišnim udjelima izvijestile o negativnom učinku na njihove prihode od platnih usluga. Čini se da je trenutačna strategija većine institucija proširiti svoje proizvode i usluge te ući na nova tržišta.

Računalstvo u oblaku i digitalni/mobilni novčanici najprihvaćenije su inovacije, a sve je veće zanimanje i za umjetnu inteligenciju i strojno učenje, veliku količinu podataka i naprednu analitiku te biometriju.

Praćenje pojave centara za poticanje inovacija i utvrđivanje najboljih praksi

Europska nadzorna tijela objavila su u siječnju 2019. izvješće o centrima za poticanje inovacija s pregledom postojećih sustava te najboljih praksi za njihovo oblikovanje i rad.

U izvješću se iznosi komparativna analiza centara za poticanje inovacija i, na temelju te analize, skup najboljih praksi usmjerenih na i. promicanje dosljednosti u oblikovanju i radu centara za poticanje inovacija na cijelom jedinstvenom tržištu; ii. promicanje transparentnosti rezultata regulatorne i nadzorne politike koji proizlaze iz interakcija u kontekstu centara za poticanje inovacija; i iii. olakšavanje suradnje među nacionalnim tijelima, uključujući tijela za zaštitu potrošača i zaštitu podataka.

Prepoznavanje prepreka za prekogranično pružanje financijskih usluga

U listopadu 2019. EBA je objavila izvješće u kojem se razmatrao potencijal digitalnih rješenja za potporu prekograničnom pružanju financijskih usluga te su utvrđene potencijalne prepreke prekograničnom pružanju bankovnih usluga i platnih usluga koje proizlaze iz nejednakih zahtjeva u pogledu zaštite potrošača, poslovanja te sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. U okviru izvješća preporučeno je da Europska komisija poduzme mjere za uklanjanje tih prepreka kako bi olakšala pružanje prekograničnih usluga.

Analiza opsega i pristupa izdavanju licencija za aktivnosti u području financijske tehnologije

U srpnju 2019. EBA je objavila izvješće o regulatornom opsegu, regulatornom statusu i pristupima izdavanju odobrenja povezanim s aktivnostima u području financijske tehnologije. U izvješću je utvrđeno da financijsko-tehnološka poduzeća na koja se ne primjenjuje nikakav regulatorni sustav nije potrebno regulirati jer pružaju aktivnosti i usluge koje su pomoćne/nefinancijske prirode. Kad je riječ o pristupima izdavanju odobrenja, EBA je utvrdila da nadležna tijela primjenjuju načela proporcionalnosti i fleksibilnosti na isti način neovisno o tome primjenjuje li podnositelj zahtjeva tradicionalni ili inovativni poslovni model i/ili mehanizam isporuke.

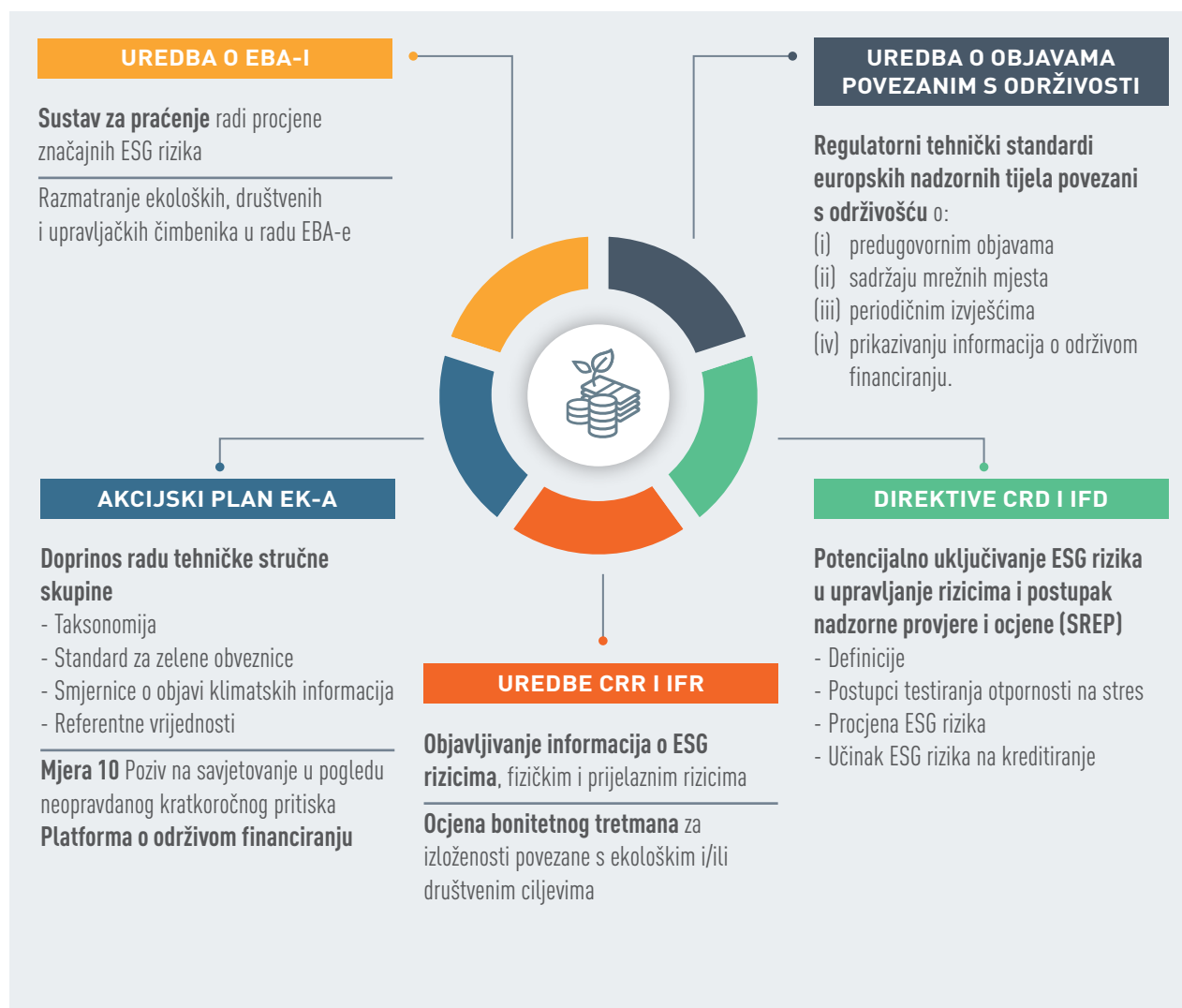
Uključivanje ekoloških, društvenih i upravljačkih čimbenika u rad EBA-e

Utvrđivanje akcijskog plana za bankovni sektor u vezi s ekološkim, društvenim i upravljačkim pitanjima

EBA je 2019. objavila svoj akcijski plan o održivom financiranju u kojem je definirala svoje zadatke u području održivog financiranja i utvrdila tehničke pripremne aktivnosti u pogledu tržišne analize i uključivanja dionika. Zajedno s nadležnim tijelima EU-a uspostavila je Mrežu EBA-e za održivo financiranje kao kanal za suradnju te organizirala tri tehničke radionice s bankama, nadležnim tijelima i istraživačima iz EU-a.

Te aktivnosti EBA-e u skladu su s akcijskim planom Europske komisije za financiranje održivog rasta, u kojem se europska nadzorna tijela pozivaju da izravno podrže provedbu plana izvršavanjem određenih zadataka. Europska nadzorna tijela trebala bi dati smjernice o tome kako se održivost može učinkovito uzeti u obzir u mjerodavnom zakonodavstvu EU-a o financijskim uslugama te pomoći u utvrđivanju postojećih nedostataka.

Slika 2.: Zadatke EBA-e povezane s održivim financiranjem

Analiza tržišnih praksi i činitelja kratkoročnosti u bankovnom sektoru

Kao odgovor na poziv Europske komisije na savjetovanje EBA je provela odgovarajuću analizu te predstavila svoje nalaze u izvješću o neopravdanom kratkoročnom pritisku financijskog sektora na trgovačka društva. U izvješću se uzimaju u obzir tri perspektive povezane s kratkoročnošću: perspektiva banaka, perspektiva trgovačkih društava i perspektiva održivog financiranja. U izvješću se iznose preporuke u pogledu politike prema kojima bi mjere politike trebale biti usmjerene na pružanje relevantnih informacija i poticaja kako bi banke proširile vremenske okvire u svojim strategijama i upravljanju.

Uključivanje ekoloških, društvenih i upravljačkih razmatranja u cjelokupni rad EBA-e

U skladu sa svojom osnivačkom uredbom, EBA mora uzimati u obzir održive poslovne modele te integraciju ekoloških, društvenih i upravljačkih čimbenika kada djeluje u okviru svojih ovlasti i pri izvršavanju svojih zadataka. EBA bi trebala razviti i sustav praćenja radi procjene značajnih ESG rizika te zajedničke metodologije za procjenu učinka ekonomskih

scenarija na financijski položaj institucije, uzimajući u obzir rizike koji proizlaze iz nepovoljnih kretanja povezanih s okolišem.

U revidiranoj Direktivi o kapitalnim zahtjevima V EBA-u se poziva da izradi kriterije za tumačenje učinka ESG rizika na financijsku stabilnost institucija, utvrdi strategije i postupke za upravljanje tim rizicima i procijeni mogućnost uključivanja ESG rizika u postupak nadzorne provjere i ocjene koji provode nadležna tijela. Revidiranom Uredbom o kapitalnim zahtjevima II uvodi se zahtjev da velike institucije objavljuju informacije o ESG rizicima te da EBA uključi pojedinosti o tim objavama u tehnički standard za 3. stup, čime bi se zaštitili potrošači i deponenti te pridonijelo sigurnim i povoljnim plaćanjima malih vrijednosti u EU-u.

Zaštita potrošača u cijelom EU-u

Rad EBA-e u području zaštite potrošača usmjeren je na smanjenje štete koja može nastati kada potrošači kupuju bankovne proizvode i usluge namijenjene stanovništvu. U EBA-inu izvješću o potrošačkim trendovima za 2018./2019. navedena su povezana pitanja te primjenjiv zakonodavni i regulatorni okvir, uključujući mjere koje je EBA poduzela kao odgovor na ta pitanja.

Slika 3.: Koristi od zaštite depozita za građane EU-a

Povećanje zaštite deponenata u cijelom EU-u

EBA je 2019. provela ocjenu napretka ostvarenog u provedbi Direktive o sustavima osiguranja depozita u državama članicama EU-a. EBA je analizirala način na koji se trenutačna pravila o zaštiti depozita primjenjuju na razini EU-a, utvrdila probleme koji se javljaju u stvarnim slučajevima i iznijela konkretne prijedloge za poboljšanje okvira.

Osim toga, EBA je 2019. objavila Mišljenje o pitanjima zaštite depozita koja proizlaze iz povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a, u kojem je pozvala imenovana tijela koja upravljaju sustavima osiguranja depozita da u slučaju povlačenja bez dogovora zajamče da deponenti u podružnicama kreditnih institucija iz Ujedinjene Kraljevine koje se nalaze u EU-u budu na odgovarajući način zaštićeni u okviru sustavâ osiguranja depozita EU-a.

Doprinos jedinstvenom tržištu EU-a za plaćanja malih vrijednosti

U ožujku 2019. EBA je pokrenula svoj središnji registar na temelju Direktive o platnim uslugama II, koji sadržava zbirne podatke o svim institucijama za platni promet i institucijama za elektronički novac koje imaju odobrenje ili su registrirane u Europskom gospodarskom prostoru (EGP), njihovim zastupnicima i prekograničnim uslugama koje pružaju. Registar je besplatan i dostupan u strojno čitljivom obliku.

U travnju 2019. EBA je objavila mišljenje o prirodi obavijesti o putovnici institucija za platni promet i institucija za elektronički novac koje se koriste zastupnicima i distributerima u drugoj državi članici. U tom su mišljenju utvrđeni kriteriji s pomoću kojih bi nadležna tijela trebala odrediti odgovara li imenovanje zastupnika ili distributera na državnom području druge države članice „poslovnom nastanu”.

Međusektorski rad europskih nadzornih tijela u okviru Zajedničkog odbora

Zajednički odbor, pod predsjedništvom EIO-PA-e, i 2019. imao je središnju ulogu u koordinaciji i razmjeni informacija između europskih nadzornih tijela, Europske komisije i Europskog odbora za sistemske rizike. Zajednički odbor nastavio je svoj rad u važnim međusektorskim područjima kao što su povećanje zaštite potrošača, praćenje financijskih inovacija i kibersigurnosti te sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. Europska nadzorna tijela nastavila su s pripremama za povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz EU-a.

Osiguravanje zaštite potrošača u svim financijskim uslugama i praćenje financijskih inovacija

Zaštita potrošača i financijske inovacije ponovno su bile važna točka dnevnog reda Zajedničkog odbora. Europska nadzorna tijela objavila su svoje završne preporuke nakon savjetovanja o ciljanim izmjenama delegirane uredbe koja sadržava pravila o dokumentima s ključnim informacijama o upakiranim investicijskim proizvodima za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi). Europska nadzorna

tijela odlučila su da još neće predlagati ciljne izmjene te će umjesto toga pokrenuti sveobuhvatniju reviziju Delegirane uredbe o PRIIP-ovima. U tu su svrhu europska nadzorna tijela pridonijela postupku ispitivanja potrošača koji je provela Europska komisija te je u listopadu 2019. pokrenuto javno savjetovanje o dokumentu s ključnim informacijama o PRIIP-ovima.

Nadalje, europska nadzorna tijela izdala su izjavu o nadzoru u pogledu scenarija uspješnosti utvrđenih u dokumentu s ključnim informacijama o PRIIP-ovima radi promicanja dosljednih pristupa i povećanja zaštite malih ulagatelja prije zaključenja trenutačnog preispitivanja PRIIP-ova.

Zajednički odbor objavio je i izvješće o prekograničnom nadzoru financijskih usluga namijenjenih stanovništvu. U tom su izvješću europska nadzorna tijela utvrdila glavna pitanja s kojima se nadležna tijela suočavaju u nadzoru financijskih institucija koje u EU-u pružaju prekogranične financijske usluge namijenjene stanovništvu te su dala preporuke nacionalnim nadležnim tijelima i institucijama EU-a za njihovo rješavanje.

Krajem lipnja 2019. u Dublinu je održan 7. zajednički dan zaštite potrošača u organizaciji europskih nadzornih tijela. To dobro posjećeno događanje bilo je usmjereno na i. europska nadzorna tijela i njihovu zadaću u vezi s financijskim obrazovanjem – put prema naprijed; ii. pregled PRIIP-ova za 2019. – predstojeće izazove i prilike; i iii. integraciju preferencija potrošača u pogledu održivosti u distribuciju financijskih proizvoda.

Početak rada europskih nadzornih tijela na unaprjeđenju objava povezanih s održivim financiranjem

U Uredbi o objavama povezanim s održivim financiranjem utvrđeni su zahtjevi u pogledu objava o ekološkim, društvenim i upravljačkim pitanjima za razne sudionike na financijskom tržištu, financijske savjetnike i financijske proizvode. Uredbom o objavama povezanim s održivim financiranjem europska nadzorna tijela ovlašćuju se za donošenje tehničkih standarda koji će se odnositi na izvješćivanje o štetnim učincima na razini subjekta te na predugovorne objave, objave na mrežnim mjestima i periodične objave o proizvodima.

Međusektorski rizici te nadzor tržišnih kretanja i osjetljivosti

Zajednički odbor nastavio je djelovati kao važan forum za rasprave o tržišnim kretanjima i detaljnu analizu novih rizika te je utvrdio glavna područja koja je potrebno nadzirati u EU-u u svojim polugodišnjim izvješćima o međusektorskim rizicima.

U proljetnom izvješću Zajedničkog odbora o rizicima istaknuto je nekoliko rizika koji bi

mogli biti izvori nestabilnosti, i to nagla promjena cijena premija rizika utvrđena nakon naglog povećanja volatilnosti i povezanih tržišnih ispravaka, daljnja nesigurnost u pogledu uvjeta povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a te kibernetički napadi. U izvješću su europska nadzorna tijela ponovila i svoje upozorenje malim ulagateljima koji ulažu u virtualne valute te su uputila na rizike povezane s klimatskim promjenama i prelaskom na gospodarstvo s nižim razinama ugljika.

U svojem jesenskom izvješću o rizicima Zajednički odbor istaknuo je rizik od kamatnih stopa koje su stalno niske i dovode do pritiska na profitabilnost i povrate financijskih institucija, što dovodi do ponovnog usmjeravanja na potragu za prinosima. U izvješću je istaknuta i potreba za prelaskom na održivije gospodarstvo te za razmatranjem ESG rizika, iz čega proizlaze mogući izazovi za održivost poslovnih modela, uz veliku izloženost sektorima osjetljivima na klimatske promjene. Naposljetku, u izvješću se institucije ponovno pozvalo na pripremu planova za nepredvidive situacije s obzirom na Brexit.

Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

Rad Zajedničkog odbora u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma bio je usmjeren na provedbu akcijskog plana Vijeća za sprječavanje pranja novca. U planu se ističe poboljšana suradnja u nadzoru među nadzornim tijelima za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, kao i između tih nadzornih tijela i bonitetnih nadzornika. Na temelju toga Zajednički odbor objavio je smjernice za nadzornu suradnju, kojima je uspostavljen službeni okvir za suradnju i razmjenu infor-

macija o poduzećima koja posluju prekogranično među nadzornim tijelima u okviru kolegijâ za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.

Zajednički odbor izdao je i svoje drugo zajedničko mišljenje o rizicima pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na financijski sektor EU-a. Na temelju podataka i informacija koje su dostavila nacionalna nadležna tijela za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma europska nadzorna tijela utvrdila su da praćenje transakcija i izvješćivanje o sumnjivim transakcijama i dalje stvaraju zabrinutost, posebno u sektorima u kojima se poslovni modeli financijskih institucija temelje na učestalim transakcijama. Svrha je tog mišljenja bila bolje razumijevanje rizika pranja novca i financiranja terorizma u EU-u, čime bi se pojačala sposobnost EU-a da se obrani od tih rizika.

Europska nadzorna tijela nastavila su provoditi pregled smjernica o čimbenicima rizika kako bi osigurala njihovu usklađenost s 5. Direktivom o sprječavanju pranja novca te obuhvatila čimbenike rizika u sektorima na koje se smjernice još ne primjenjuju.

Nakon preispitivanja rada europskih nadzornih tijela i izmjena u uredbama o europskim nadzornim tijelima EBA je u siječnju 2020. postala europsko nadzorno tijelo nadležno za pitanja sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Premda Zajednički odbor više nije nadležan za aktivnosti sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, EIOPA i ESMA i dalje će raditi u tom području u okviru sektora za koje su zadužene.

Praćenje financijskih konglomerata

Zajednički odbor objavio je svoj godišnji popis financijskih konglomerata. Iz njega je vidljivo da matična društva 77 financijskih konglomerata imaju poslovni nastan u EU-u/EGP-u, a po jedno matično društvo grupe ima poslovni nastan u Švicarskoj, na Bermudima i u Sjedinjenim Američkim Državama. Osim toga, Zajednički odbor objavio je savjetodavni dokument o predloženom nacrtu tehničkih standarda za obrasce za izvješćivanje konglomerata o transakcijama unutar grupe i koncentraciji rizika.

Inovacije i financijska tehnologija

Nakon objave zajedničkog izvješća europskih nadzornih tijela o regulatornim sigurnim testnim okruženjima i inovacijskim centrima u siječnju 2019. Zajednički odbor uspostavio je Europski forum centara za poticanje inovacija (EFIF). U izvješću je utvrđena potreba za mjerama promicanja veće koordinacije i suradnje među centrima za poticanje inovacija kako bi se podržala sve veća prisutnost financijske tehnologije na jedinstvenom tržištu. EFIF je platforma putem koje se nadzorna tijela mogu redovito sastajati radi razmjene iskustava i zauzimanja zajedničkih stajališta o regulatornom uređenju inovativnih proizvoda, usluga i poslovnih modela, čime se učvršćuje bilateralna i multilateralna koordinacija.

Nadalje, u travnju 2019. europska nadzorna tijela objavila su dva zajednička savjeta kao odgovor na zahtjeve koje je Europska komisija iznijela u svojem akcijskom planu za financijsku tehnologiju. Jedan se savjet odnosio na zakonodavna poboljšanja u području zahtjeva povezanih s upravljanjem rizicima povezanim s IKT-om, a drugi na dosljedan okvir za ispitivanje kiberopornosti. Cilj je europskih nadzornih tijela da se na svaki relevantni subjekt primjenjuju jasni opći uvjeti za upravljanje IKT-om, uključujući kibersigurnost, kako bi se osiguralo sigurno pružanje reguliranih usluga.

Koordinacija sekuritizacije

Novi odbor za sekuritizaciju u okviru Zajedničkog odbora počeo je 2019. pomagati nadležnim tijelima iz EU-a u koordinaciji njihovih obveza na temelju Uredbe o sekuritizaciji tako što je pružio forum za raspravu o praktičnim/operativnim pitanjima povezanim s njihovim obvezama nadzora i izvršenja te time osigurao dosljednost među sektorima i promicanje najboljih praksi u pogledu nadzora.

Ostale relevantne međusektorske aktivnosti Zajedničkog odbora

U svibnju 2019. Zajednički odbor objavio je drugu izmjenu tehničkih standarda za raspoređivanje kreditnih procjena vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika na temelju Uredbe o kapitalnim zahtjevima. Izmjena je uvedena na temelju ishoda postupka praćenja primjerenosti postojećeg raspoređivanja.

U prosincu 2019. Zajednički odbor objavio je završno izvješće o nacrtu regulatornih tehničkih standarda u kojem se predlaže izmjena delegirane uredbe Europske komisije o tehnikama smanjenja rizika za neuvrštene izvedenice čije poravnanje ne obavlja središnja druga ugovorna strana (bilateralni zahtjevi u pogledu iznosa nadoknade) na temelju Uredbe o infrastrukturi europskog tržišta. U nacrtu regulatornih tehničkih standarda predlaže se da se, u kontekstu povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a, uvede ograničeno izuzeće kojim bi se olakšala obnova određenih ugovora o neuvrštenim izvedenicama za druge ugovorne strane iz EU-a tijekom određenog razdoblja. Izmjene bi se primjenjivale samo u slučaju da Ujedinjena Kraljevina napusti EU bez sklapanja sporazuma o povlačenju (u scenariju bez dogovora).

Odbor za žalbe

U 2019. vodila su se dva žalbena postupka, jedan protiv ESMA-e, a drugi protiv EBA-e.

U ožujku 2019. Odbor za žalbe izdao je svoju odluku o žalbama koje su četiri švedske banke podnijele protiv odluka Odbora supervizora ESMA-e. Odbor supervizora ESMA-e utvrdio je da su banke iz nepažnje povrijedile Uredbu o agencijama za kreditni rejting jer su u svoja izvješća o kreditnim istraživanjima uključile neslužbene rejtinge. Donio je nadzorne mjere u obliku službenih obavijesti i kazne od 495 000 EUR za svaku banku. Odbor za žalbe potvrdio je odluku Odbora supervizora ESMA-e o glavnom pitanju, odnosno o tome jesu li izvješća banaka o kreditnim istraživanjima bila obuhvaćena Uredbom o agencijama za kreditni rejting, no smatrao je da banke (koje su dobrovoljno prestale s nepropisnim postupanjem tijekom istrage ESMA-e) nisu djelovale iz nepažnje.

U listopadu 2019. Odbor za žalbe objavio je odluku o žalbi koju je agencija za kreditni rejting Creditreform AG podnijela protiv EBA-e. Njemačka agencija za kreditni rejting podnijela je žalbu zbog toga što je Zajednički odbor donio određene nacрте provedbenih tehničkih standarda i predložio ih Europskoj komisiji za odobrenje. Odbor za žalbe odbacio je žalbu kao nedopuštenu u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda Europske unije, kojom je utvrđeno da pripremni akti, kao što je nacrt provedbenih tehničkih standarda, ne podliježu autonomnom sudskom ili kvazisudskom preispitivanju, već preispitivanju provjerom legitimnosti završnog akta koji donese Europska komisija.

Analiza rizika, osjetljivosti i podataka

Prepoznavanje i analiza trendova te potencijalnih rizika i osjetljivosti

Istraživanje pitanja fiskalne arbitraže

Nakon što je Europski parlament 29. studenoga 2018. donio Rezoluciju o skandalu Cum-Ex: financijski kriminal i nedostaci u postojećem pravnom okviru, EBA je razmotrila sustave dividendne arbitraže sa stajališta sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, ali i s općenitijeg stajališta bonitetnog nadzora. Konkretno, EBA je poslala dva upita nadzor-nim tijelima za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma te bonitetnim nadzornicima u svibnju 2019. i srpnju 2019.

Rad EBA-e koji se odnosi na povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz EU-a

EBA je 2019. nastavila pomno pratiti kretanja povezana s Brexitom kako bi razumjela potencijalne rizike za banke i potrošače iz EU-a, osigurala spremnost bankovnog sektora EU-a za povlačenje Ujedinjene Kraljevine i pružila odgovarajuće informacije potrošačima u EU-u. EBA je u okviru svoje analize i praćenja rizika, zajedno s relevantnim nadležnim tijelima, nastavila pratiti spremnost i izvršavanje planova za nepredvidive situacije banaka, institucija za platni promet i institucija za elektronički novac iz EU-a. Nadalje, EBA je istaknula potrebu za time da se institucije na koje će Brexit utjecati pobrinu da na odgovarajući način obavještavaju svoje potrošače u EU-u o rizicima, planovima i promjenama povezanim s Brexitom.

Procjena rizika i osjetljivosti u bankovnom sektoru

Jedna je od ključnih uloga EBA-e pridonositi osiguravanju stabilnosti, cjelovitosti, transparentnosti i urednog funkcioniranja bankovnog sektora EU-a. U tu svrhu EBA prati i procjenju-

je tržišna kretanja te pritom utvrđuje potencijalne rizike i osjetljivosti u bankama u cijelom europskom bankovnom sektoru. Na temelju procjena tih rizika i osjetljivosti poduzimaju se mjere politike ako se to smatra potrebnim.

Ključni je alat za provedbu tih procjena godišnje izvješće o procjeni rizika, u kojem se opisuju glavna kretanja i trendovi u bankovnom sektoru EU-a na primjeru 183 banke iz 30 zemalja EGP-a.

U izvješću o procjeni rizika za 2019. utvrđeno je da su stope solventnosti banaka iz EU-a ostale stabilne, dok se udio neprihodonosnih kredita dodatno smanjio tijekom godine. Imovina banaka iz EU-a od lipnja 2018. do lipnja 2019. povećala se za 3 %, na što su znatno utjecali potrošački krediti i krediti malim i srednjim

poduzećima (MSP-ovima). U izvješću o procjeni rizika prepoznato je usmjeravanje banaka na rizičnija područja zbog njihove potrage za prinosima u okružju sve manjih marži i niskih kamatnih stopa. Profitabilnost je ostala niska, a za brojne je banke povrat na kapital i dalje bio manji od njihova troška vlasničkog kapitala. Osim toga, sveprisutnost tehnologije u digitaliziranom bankarstvu te sve veći broj slučajeva pranja novca i financiranja terorizma činili su se jednim od ključnih pokretača stalno povećanog operativnog rizika.

Praćenje razvoja u bankovnom sektoru EU-a

Upitnik za procjenu rizika još je jedan važan alat za praćenje i procjenu koji EBA upotrebljava za utvrđivanje glavnih rizika i osjetljivosti u bankovnom sektoru EU-a. Svoja je stajališta putem EBA-ina upitnika za procjenu rizika 2019. dostavilo 65 banaka iz 25 zemalja.

Tromjesečni prikaz rizika 2019. i dalje je bio glavni alat kojim se EBA služila za redovite procjene rizika te u obavljanju svoje uloge pružatelja podataka. Tijekom cijele 2019. prikaz rizika dosljedno su potvrđivali ponderirani prosjeci redovnog osnovnog kapitala bankovnog sustava EU-a čija je puna stopa iznosila više od 14 %, udio neprihodonosnih kredita koji je pao na manje od 3 % i nisku profitabilnost, uz povrat na kapital koji je iznosio oko 7 %.

Uz te redovne procjene EBA ulaže dodatne resurse u godišnje tematske revizije rizika usmjerene, na primjer, na planove financiranja i opterećenost imovine banaka. U tim dvama izvješćima prati se sastav izvora financiranja u cijelom EU-u te pomaže nadzornim tijelima iz EU-a u procjeni održivosti glavnih izvora financiranja banaka.

Osim toga, EBA izvješćuje o ostvarenom napretku i predstojećim izazovima u pogledu neprihodonosnih kredita te procjenjuje glavna kretanja u kvaliteti imovine. Nadalje, EBA dostavlja redovite *ad hoc* analize o konkretnim temama od interesa za rasprave odbora o rizicima i osjetljivostima.

Smjernice o odobravanju i praćenju kredita te EBA-ino izvješće o kvaliteti imovine

U svibnju 2020. EBA je objavila smjernice o odobravanju i praćenju kredita, koje su bile

završni proizvod EBA-e u okviru akcijskog plana Vijeća o neprihodonosnim kreditima.

U tom regulatornom proizvodu EBA objedinjuje bonitetne standarde za kreditni rizik, posebno za odobravanje kredita, s mjerama za zaštitu potrošača. U smjernicama se odražavaju i prioritete nadzora te nedavne promjene u politikama u području odobravanja kredita, među ostalim s obzirom na sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, ekološki održive financije, modele za odobravanje kredita i vrednovanje kolaterala te inovacije utemeljene na tehnologiji.

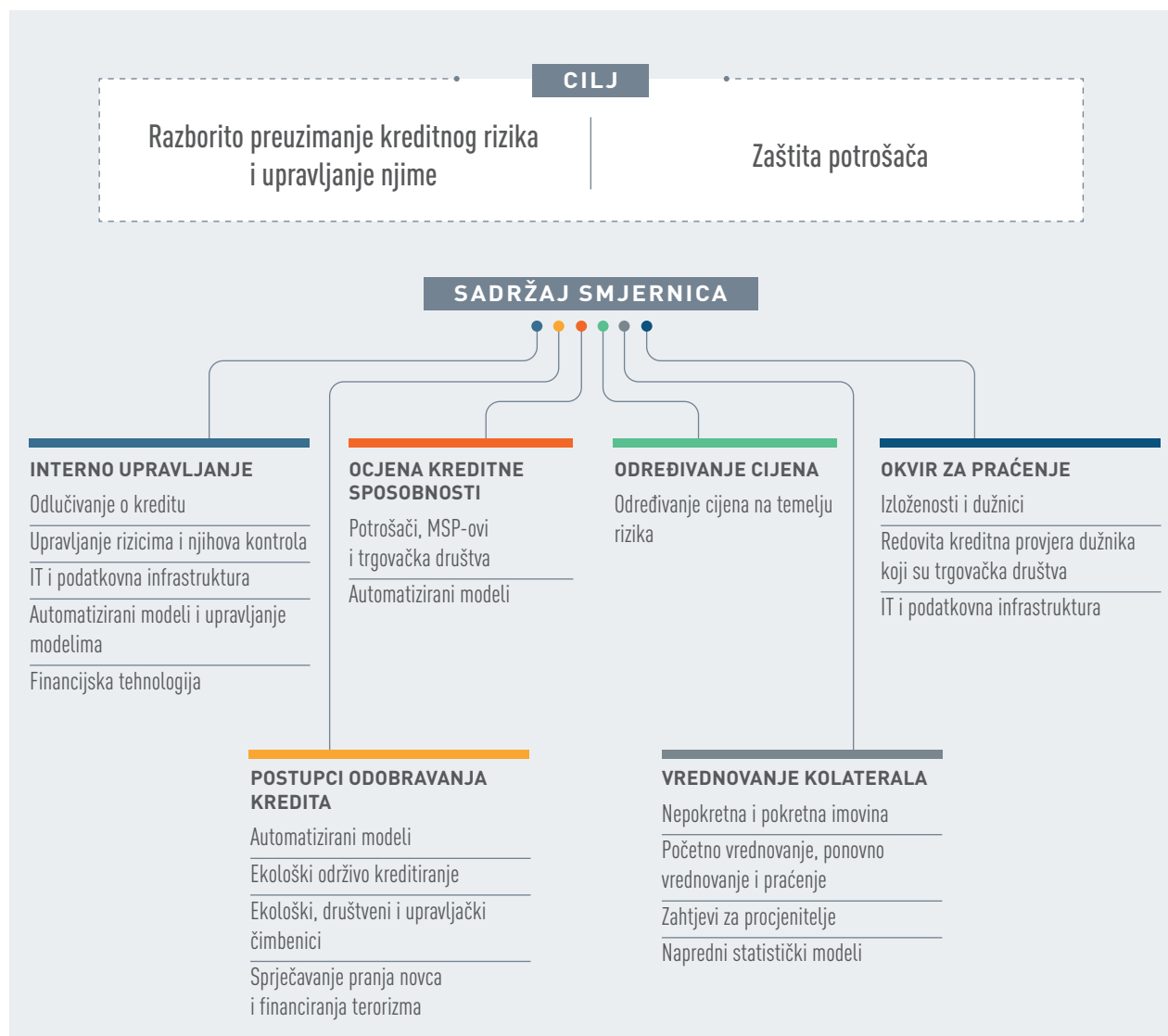
Priprema za testiranje otpornosti na stres na razini EU-a za 2020., njegova odgoda i rasprava o budućim promjenama okvira

Testiranje otpornosti na stres razini EU-a važan je alat koji nadležna tijela upotrebljavaju za procjenu otpornosti banaka na relevantne gospodarske i financijske šokove te njihovih potreba za kapitalom, ali i za prepoznavanje preostalih područja nesigurnosti i odgovarajućih mjera ublažavanja. Osim toga, tim se postupkom jača tržišna disciplina objavljivanjem dosljednih i detaljnih podataka na razini svake pojedine banke.

Odbor nadzornih tijela odlučio je na svojem sastanku održanom u prosincu 2018. da će 2020. provesti testiranje otpornosti na stres te se 2019. započelo sa znatnim pripremama za testiranje otpornosti na stres na razini EU-a za 2020. Postupak je pokrenut u siječnju 2020. Međutim, zbog pandemije bolesti COVID-19 i potrebe za usmjeravanjem banaka na njihovo osnovno poslovanje i ključne funkcije odlučeno je da će se postupak odgoditi do 2021. i umjesto toga provesti dodatni program transparentnosti na razini EU-a kako bi sudionici na tržištu dobili ažurirane informacije o izloženostima i kvaliteti imovine banaka.

EBA je 22. siječnja 2020. objavila dokument za raspravu o budućim promjenama u testiranju otpornosti na stres na razini EU-a, pokrenuvši javno savjetovanje kako bi iznijela svoje viđenje budućnosti testiranja otpornosti na stres na razini EU-a te prikupila primjedbe i povratne informacije od različitih dionika.

Slika 4.: Sveobuhvatni pristup EBA-e odobravanju kredita

Zelenije politike EBA-e

EBA je započela s razvojem okvira za procjenu klimatskih rizika kako bi ispunila novu zadaću na temelju Uredbe o kapitalnim zahtjevima / Direktive o kapitalnim zahtjevima. EBA planira u svoj okvir za testiranje otpornosti na stres uključiti klimatske rizike. Međutim, uključivanje klimatskih rizika u sveobuhvatno testiranje otpornosti na stres na razini EU-a izazovan je zadatak, zbog čega će EBA 2020. pokrenuti analizu osjetljivosti na klimatske rizike na uzorku banaka koje dobrovoljno sudjeluju. Is-hod tog postupka upotrijebit će se kao polazište za rad EBA-e u pogledu klimatskih rizika u budućnosti.

Ocjenjivanje nacionalnih okvira za naplatu kredita u odnosu na referentnu vrijednost

Slijedom poziva Europske komisije na savjetovanje o ocjenjivanju nacionalnih okvira za naplatu kredita u odnosu na referentnu vrijednost EBA je pokrenula postupak u svrhu boljeg razumijevanja učinkovitosti nacionalnih postupaka za naplatu kredita s obzirom na stope naplate i vrijeme potrebno za naplatu. Za potrebe tog postupka tijekom druge polovine 2019. EBA je prikupila informacije o reprezentativnom uzorku institucija i kredita, kojim je obuhvatila sve države članice EU-a i nekoliko kategorija imovine. To je prvi put da su takve informacije o kreditima prikupljene na razini cijelog EU-a.

Utvrđivanje, prikupljanje i analiza bankovnih podataka te promicanje tržišne discipline na temelju transparentnosti i objavljivanja informacija

Unaprjeđenje i ažuriranje čvrstog okvira za nadzorno izvješćivanje na temelju veće proporcionalnosti i učinkovitosti

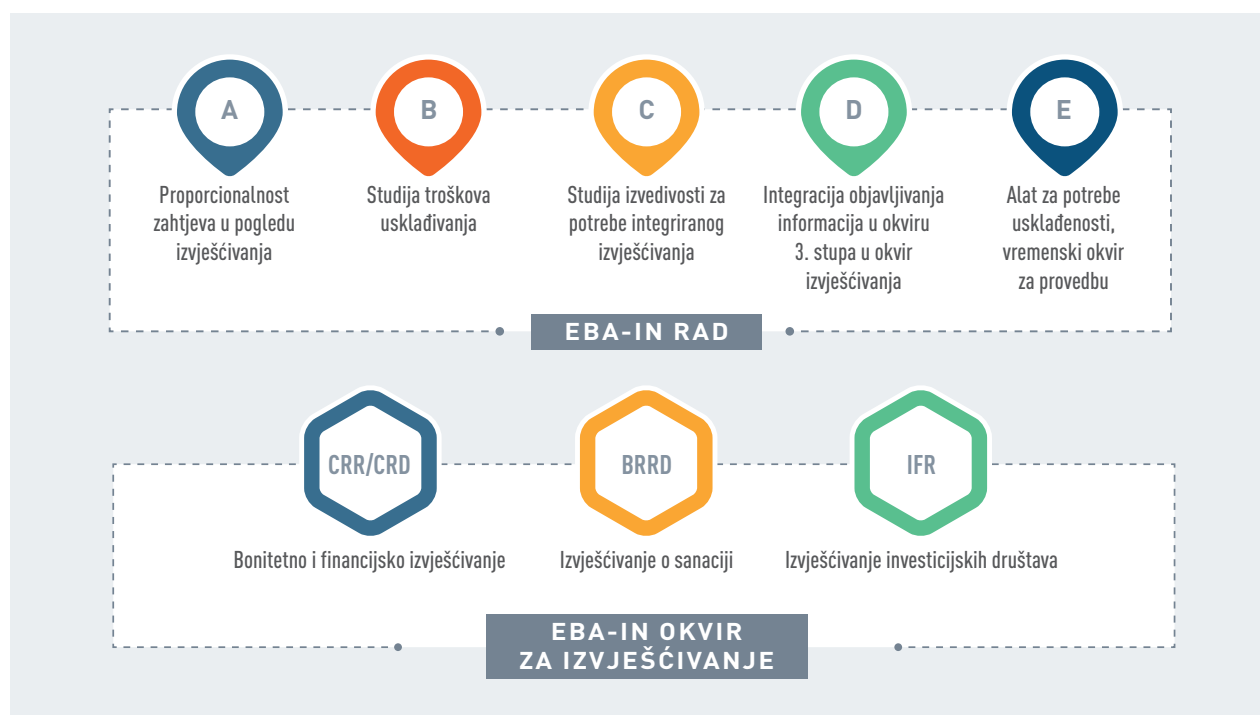
U studenome 2019. EBA je objavila svoj plan djelovanja u pogledu nadzornog izvješćivanja, u kojem je iznijela pregled kratkoročne i srednjoročne strategije te vremenskog okvira, postupka i rezultata koje EBA nastoji ostvariti s obzirom na nove uredbe i svoje buduće zadatke. U planu djelovanja iznosi se i strategija za ispunjavanje potrebe za većom proporcionalnošću te za osiguranje učinkovitosti okvira.

EBA je 2019. razvila provedbene tehničke standarde s obzirom na izmjene Uredbe (EU) br. 680/2014 (provedbeni tehnički standard za nadzorno izvješćivanje) u pogledu financijskog izvješćivanja, koeficijenta likvidnosne pokrivenosti, sekuritizacije (zajednički okvir za izvješćivanje), podataka za potrebe ocjenjivanja internih modela u odnosu na referentnu vrijednost i podataka za potrebe planiranja sanacije.

EBA je započela i s revizijom okvira za nadzorno izvješćivanje te objavila niz savjetodavnih dokumenata kojima se ažuriraju trenutačni okviri za izvješćivanje o planovima financiranja i uzimaju u obzir izmjene Uredbe o zaštitnom mehanizmu za neprihodonosne kredite. Drugo je savjetovanje bilo usmjereno na novi paket za izvješćivanje i objavljivanje kojim se provodi standard za ukupnu sposobnost pokrivanja gubitaka u EU-u Odbora za financijsku stabilnost te dopunjuje minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze, koji je na snazi od 2014.

Nadalje, EBA je počela raditi na studiji izvedivosti o integriranom sustavu izvješćivanja, koja će se u fazama dovršiti do 2020. odnosno do 2022. Krajnji je cilj tih aktivnosti umanjiti administrativno i financijsko opterećenje za tijela i institucije te povećati ukupnu učinkovitost statističkog, nadzornog izvješćivanja i izvješćivanja o sanaciji.

Slika 5.: Put prema učinkovitijem i proporcionalnijem nadzornom izvješćivanju

Naposljetku, EBA je počela raditi i na studiji o troškovima usklađivanja banaka s provedbenim tehničkim standardom za nadzorno izvješćivanje kako bi pronašla način za smanjenje takvih troškova izvješćivanja, posebno za male i nesložene institucije.

Proširenje usklađenog izvješćivanja na sanaciju

U travnju 2019. EBA je donijela i objavila svoju odluku o podacima o sanaciji o kojima sanacijska tijela izvješćuju EBA-u.

Jačanje uloge EBA-e kao podatkovnog centra EU-a

Da bi financijski sustav EU-a bio transparentan, važno je prikupljati i dijeliti podatke o svim bankama u EU-u. U tu je svrhu potrebna pouzdana, sigurna i učinkovita platforma za prikupljanje nadzornih podataka od svih banaka u EU-u i EGP-u. Ona će omogućiti detaljnije analize financijskog sektora, koje će pak pridonijeti transparentnijem i zdravijem europskom bankovnom sustavu u cjelini i time spriječiti rizike koji bi mogli utjecati na stanovništvo EU-a. Naposljetku, pomoći će i u stvaranju usklađenog regulatornog i nadzornog okvira za bankarstvo u EU-u.

Projekt europske centralizirane infrastrukture za nadzorne podatke (EUCLID) 2019. znatno je pridonio razvoju EBA-a kao centra za bankovne podatke na razini EU-a, u okviru kojeg se prikupljeni glavni podatci nude nadzornim tijelima i javnim korisnicima kao izvor najnovijih informacija o statusu i pojedinostima kreditnih institucija, institucija za platni promet i institucija za elektronički novac.

Pomaganje nacionalnim nadzornim tijelima i drugima u upotrebi podataka važan je korak u promicanju EBA-e kao vodećeg centra za bankovne podatke EU-a i daljnjem osiguravanju objavljivanja podataka o bankovnom sektoru. U tom je pogledu EBA nastavila pružati potporu na temelju razmjene informacija o cijelom skupu pokazatelja rizika izračunanih za oko 200 najvećih banaka u EU-u kako bi se stvorilo okruženje dijeljenja informacija i transparentnosti. Osim toga, EBA je nastavila unaprjeđivati analitičke alate za izvlačenje informacija o različitim temama i područjima rizika.

Dovršetak projekta EUCLID

EUCLID je nova platforma EBA-e za prikupljanje podataka, koja će joj omogućiti da prikuplja podatke od nadležnih tijela u EGP-u za sve kreditne institucije i bankovne grupe na tom području. To znači da će se uzorak institucija za koje EBA prikuplja podatke proširiti s oko 200 najvećih institucija u EGP-u na sve kreditne institucije i bankovne grupe u svim državama članicama EGP-a. Prikupljanje raznih drugih podataka, kao što su podatci o sanaciji banaka, provest će se u okviru iste platforme kako bi se osigurala visoka razina kvalitete podataka, manje opterećenje za sve uključene strane i pojednostavnjeni postupak izvješćivanja.

Napredak prema većoj transparentnosti podataka

Godišnji program transparentnosti na razini EU-a usmjeren je na promicanje tržišne discipline i dosljednosti u podacima banaka u EU-u. Godine 2019. provedeno je šesto izdanje projekta, u kojem je sudjelovala 131 banka iz 27 država članica EU-a i EGP-a. Objavljeni podatci bili su detaljniji jer su se prikupljali na tromjesečnoj razini, a ne na polugodišnjoj kao u slučaju prethodnih projekata. Detaljniji rezultati u pogledu transparentnosti pridonose transparentnosti bankovnog sektora EU-a i EGP-a te analitičarima pružaju podatke za detaljnije studije sektora.

Objavljivanje informacija u okviru 3. stupa kao alat za povećanje tržišne discipline

U studenome 2019. EBA je objavila svoj plan djelovanja za ispunjavanje zadaća povezanih s objavljivanjem informacija u okviru 3. stupa te je iznijela svoju novu strategiju politike o objavljivanju informacija u okviru 3. stupa. U skladu s tim zadaćama i strategijom politike EBA je objavila dva savjetodavna dokumenta o sveobuhvatnim provedbenim tehničkim standardima za bonitetno objavljivanje, primjenjivima na sve institucije na koje se primjenjuju zahtjevi u pogledu objavljivanja informacija iz Uredbe o kapitalnim zahtjevima, i o sveobuhvatnim provedbenim tehničkim standardima za objavljivanje o sanaciji, primjenjivima na institucije na koje se primjenjuju zahtjevi u pogledu ukupne sposobnosti pokrivanja gubitaka iz iste uredbe te na objave

o minimalnim zahtjevima za regulatorni kapital i prihvatljive obveze na temelju Direktive o oporavku i sanaciji banaka. Ciljevi nove strategije politike navedeni su u nastavku.

Unaprjeđenje prikupljanja podataka u EBA-i radi praćenja provedbe okvira Basel III u EU-u

U izvješću o postupku praćenja provedbe okvira Basel III za 2019. koriste se prijavljene brojke iz studije kvantitativnog učinka, pod pretpostavkom da će se okvir Basel III konačno provesti te da će se odstupanja na razini EU-a općenito ukloniti iz propisa EU-a (osim tzv. „danskog kompromisa“). To je dovelo do precjenjivanja stvarnog učinka reformi u slučaju da ta odstupanja ostanu u propisima.

EBA planira prikupljati podatke kako bi ocijenila učinak odstupanja trenutnog okvira EU-a od samog okvira Basel III. Trenutačno se očekuje da će referentni datum prikupljanja biti u prosincu 2020. EBA je predvidjela da će se predlošci za prikupljanje podataka namijenjeni za upotrebu u tom postupku dovršiti 2020.

Ocjenjivanje praksi u pogledu raznolikosti u kreditnim institucijama i investicijskim društvima u odnosu na referentnu vrijednost

Institucije moraju uzeti u obzir raznolikost pri biranju novih članova upravljačkog tijela te provoditi politike raznolikosti, posebno kako bi se postigla ravnopravna zastupljenost obaju spolova u upravnim tijelima. EBA je 2019. ocijenila prakse u pogledu raznolikosti u odnosu na referentnu vrijednost u 834 upravna tijela institucija na temelju podataka iz rujna 2018.

EBA je provela analizu kako bi odredila postoji li veza između profitabilnosti kreditne institucije i sastava upravljačkog tijela koje njome upravlja. Utvrdila je da se čini da kreditne institucije s izvršnim direktorima obaju spolova bilježe veću vjerojatnost za povrat na kapital po prosječnoj stopi od 6,42 % ili više od kreditnih institucija čiji su izvršni direktori predstavnici samo jednog spola. Dok 54,70 % kreditnih institucija s boljom rodnom ravnotežom u svojim upravnim tijelima ima stopu povrata na kapital od 6,42 % ili više, samo 40,69 % onih institucija čiji su izvršni direktori predstavnici samo jednog spola doseže tu razinu povrata na kapital. Nadalje, prosječna stopa povrata na kapital koju bilježe institucije s predstavnicima različitih spolova na rukovodećim položajima viša je od prosjeka za druge institucije (7,28 % u odnosu na 5,95 %).

Određivanje napretka u pogledu minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze

U okviru svojeg kvantitativnog praćenja minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze EBA je 2019. izvijestila o sposobnosti pokrivanja gubitaka banaka za koje je sanacija odabrana kao željena strategija u slučaju propasti banke. U izvješću se ističe da su sanacijska tijela ostvarila dobar napredak u određivanju strategija te minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze na razini grupe za institucije s poslovnim nastanom u EU-u otkad je Direktiva o oporavku i sanaciji banaka stupila na snagu 2014. Ako se usporedi zbroj svih odluka s ukupnom domaćom imovinom EU-a, oko 85 % imovine EU-a pokriveno je odlukom o minimalnom zahtjevu za regulatorni kapital i prihvatljive obveze na temelju strategije sanacije vlastitim sredstvima ili prijenosom imovine, prava i obveza.

Povećanje djelotvornosti i učinkovitosti organizacije

Osiguravanje neometanog preseljenja EBA-e u Pariz

Upravni odbor odobrio je 4. ožujka 2019. sporazum o sjedištu, koji je potpisan na svečanoj u Parizu 6. ožujka 2019.

Nakon što je premještena iz Londona, EBA sada zauzima četiri kata (24. – 27.) uredskih prostora u zgradi Tour Europlaza u pariškoj četvrti La Défense.

Preseljenje je provedeno tijekom produljenog svibanjskog vikenda od 30. svibnja do 2. lipnja 2019. te je prošlo bez poteškoća i bez prekidanja aktivnosti EBA-e. Svi članovi osoblja do 3. lipnja 2019. bili su potpuno spremni za rad na novoj lokaciji.

EBA je i dalje obvezna plaćati najamninu, režijske troškove zgrade i lokalne poreze za svoje urede u Londonu do prosinca 2020., odnosno datuma iz klauzule o raskidu ugovora. Kako bi

dodatno umanjila financijske obveze davanjem prostorija u Londonu u podnajam ili prijenosom ugovora na drugog najmoprimca, EBA je imenovala savjetnika za nekretnine u skladu s pravilima EU-a o javnoj nabavi.

Odgovorna, sposobna i profesionalna organizacija s učinkovitim korporativnim upravljanjem i djelotvornim postupcima

Revizija rada europskih nadzornih tijela

Nadzorni okvir EU-a potpuno je obnovljen nakon financijske krize, što je dovelo do osnivanja triju europskih nadzornih tijela za bankarstvo, tržišta kapitala te osiguranje i mirovine, kao i Europskog odbora za sistemske rizike, koji prati makroekonomske rizike. Suzakonodavci su se 2019. složili s predloženim izmjenama nadzornog okvira europskih nadzornih tijela.

Zahvaljujući promjenama na temelju preispitivanja rada europskih nadzornih tijela, proširene su zadaće i nadležnosti EBA-e.

Uloga EBA-e povećana je u područjima sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, zaštite potrošača i odnosima s trećim zemljama. Dodatno su utvrđeni primjena i opseg EBA-inih alata kao što su istorazinske ocjene, postupak u slučaju kršenja prava EU-a i posredovanje, zahvaljujući čemu su neka pravila za postupke, metodologije i okvirni uvjeti morali biti ponovno sastavljeni ili izmijenjeni.

Osim toga, EBA je prilagodila svoju strukturu upravljanja, posebno u područjima sukoba interesa, prelaska na rodno uravnoteženi Upravni odbor te uključivanje ekoloških, društvenih i upravljačkih pitanja u područja rada EBA-e.

Zahvaljujući preispitivanju rada europskih nadzornih tijela, EBA će kao organizacija biti još odgovornija i transparentnija. Njezine razmjenjene informacije s vanjskim dionicima, na primjer odgovaranje na pitanja Europskog parlamenta ili dostavljanje zapisnika sa sastanaka Odbora nadzornih tijela toj instituciji, temelje se na jasnim rokovima.

Rješavanje sporova

Jedna je od zadaća EBA-e osigurati okruženje koje nadležnim tijelima omogućuje da riješe svoje sporove. Kako bi EBA mogla izvršiti tu zadaću, u uredbi o njezinu osnivanju utvrđena su dva različita postupka za pomoć nadležnim tijelima u rješavanju sporova: obvezujuće posredovanje i neobvezujuće posredovanje.

EBA je 2019. provela obvezujuće posredovanje u jednom sporu, koji je riješen sporazumom uključenih strana tijekom faze mirenja. Predmet je bio usmjeren na područje planiranja sanacije.

Kršenje prava EU-a

U članku 17. Uredbe o osnivanju EBA-e tom se tijelu daju ovlasti da istražuje moguća kršenja prava EU-a koja su počinila nadležna tijela, uključujući nacionalna nadležna tijela u državama članicama i ESB na temelju jedinstvenog nadzornog mehanizma.

EBA je 2019. primila tri zahtjeva za istragu navodnih kršenja ili neprimjenjivanja prava EU-a. U okviru EBA-inih istraga procijenjena su navodna kršenja europskih bonitetnih zahtjeva te zahtjeva u pogledu sprječavanja pranja novca i sustava osiguranja depozita.

Početkom 2019. još je šest zahtjeva bilo otvoreno, od čega su četiri naknadno zatvorena bez potrebe za istragom nakon što su uzeti u obzir kriteriji navedeni u poslovniku za istraživanje kršenja prava EU-a. Još je jedan zahtjev zatvoren bez pokretanja istrage nakon mjera koje je poduzelo nacionalno nadležno tijelo.

U potonjem slučaju Europska komisija zatražila je da EBA pokrene službeni istražni postupak u pogledu mogućeg kršenja prava EU-a koje su počinili estonsko Tijelo za financijski nadzor (Finantsinspeksioon) i dansko Tijelo za financijski nadzor (Finanstilsynet). EBA je nakon toga pokrenula službenu istragu o aktivnostima sprječavanja pranja novca povezanim s bankom Danske bank, a posebno s njezinom podružnicom u Estoniji.

Službena je istraga zaključena nakon što je Odbor nadzornih tijela EBA-e odbacio preporuku o kršenju prava EU-a glasovanjem na sastanku održanom u travnju 2019.

Do kraja 2019. ostala su otvorena tri zahtjeva u pogledu kojih je EBA provodila prethodno ispitivanje: jedan se odnosio na sprječavanje pranja novca, drugi na Direktivu o hipotekarnim kreditima i kreditnim posrednicima, a treći na sustave osiguranja depozita.

Pružanje pravne potpore radu EBA-e

Pravna služba pruža pravnu potporu upravljačkim tijelima, upravi EBA-e te osnovnoj politici i operativnim funkcijama EBA-e. U pogledu regulatornih aktivnosti EBA-e pravna služba osigurava pravnu analizu i potporu pri izradi obvezujućih tehničkih standarda, smjernica, preporuka i mišljenja te pravnu analizu predloženih tehničkih standarda, smjernica i preporuka.

Pravna služba daje savjete i o aktivnostima nadzora objavljivanjem preporuka u pogledu nadzora te olakšavanjem rješavanja sporova. Kad je riječ o EBA-i kao instituciji, pravna je služba 2019. osigurala pravnu potporu u pitanjima povezanim s premještanjem EBA-e, posebno s obzirom na pregovaranje o ugovorima i njihovo sastavljanje, među ostalim u pogledu zakupa novog ureda EBA-e u Parizu; pitanjima koja proizlaze iz Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije; pitanjima povezanim s upravljanjem, zahtjevima za javni pristup dokumentima; pitanjima čuvanja poslovne tajne i povjerljivosti; pravima intelektualnog vlasništva; protokolu i pitanjima povezanim s odnosom između EBA-e i francuskih vlasti te zahtjevima tijela EU-a kao što su Europski revizorski sud i Europski ombudsman. U okviru stalnog praćenja EBA-ina pravnog okvira pravna služba radi na unaprjeđenju dobrih administrativnih praksi.

Rad na zaštiti osobnih podataka

S obzirom na svoju odgovornost u pogledu zaštite podataka u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725, EBA je obvezna surađivati s uredom Europskog nadzornika za zaštitu podataka. Imenovani službenici EBA-e 2019. promicali su važnost pitanja zaštite podataka među osobljem EBA-e, posebice ističući važnost zaštite podataka tijekom informativnih sastanaka i uvodnih tečajeva za nove zaposlenike. Imenovani službenici aktivno su sudjelovali na sastancima mreže EU-a za zaštitu podataka, među ostalim u vezi s nedavno revidiranim Općom uredbom o zaštiti podataka.

Održavanje interaktivnih jedinstvenih pravila

Interaktivna jedinstvena pravila omogućuju dionicima ne samo pristup mjerodavnim zakonodavnim okvirima (Uredba o kapitalnim zahtjevima, Direktiva o kapitalnim zahtjevima, Direktiva o oporavku i sanaciji banaka, Direktiva o sustavima osiguranja depozita, Direktiva o platnim uslugama II i Direktiva o hipotekarnim kreditima), već i uvid u povezane tehničke standarde (regulatorne i provedbene) koje je izradila EBA i donijela Europska komisija, u smjernice EBA-e te u česta pitanja i odgovore povezane s tim zakonodavnim i regulatornim tekstovima.

Alat za pitanja i odgovore u okviru jedinstvenih pravila omogućuje institucijama, sektorskim udruženjima, nadležnim tijelima i drugim dionicima da postavljaju pitanja o pravnim tekstovima te pruža smjernice kako bi se osigurala dosljedna primjena i provedba regulatornog okvira u području bankarstva u cijelom EU-u.

Postavljena pitanja pregledavaju se u skladu s temeljitim postupkom u kojem sudjeluju EBA, Europska komisija i nadležna tijela, ne dovodeći u pitanje činjenicu da samo Sud Europske unije može davati konačna tumačenja zakonodavstva EU-a.

Premda pitanja i odgovori nisu pravno obvezujući te ne podliježu pravilu „poštuj ili objasni“, njihovu primjenu promatraju i preispituju EBA i nacionalna nadležna tijela jer imaju nesumnjivu praktičnu važnost za osiguravanje ravnopravnih uvjeta.

Važnost alata za pitanje i odgovore dokazuje znatan broj pitanja koji se i dalje postavlja. Do 31. prosinca 2019. putem posebnog alata za pitanja i odgovore postavljeno je oko 5070 pitanja.

Pružanje digitalnih usluga u cilju potpore temeljnim funkcijama EBA-e i potpore njezinu internom upravljanju

EBA je 2019. utvrdila svoju petogodišnju strategiju u području IT-a za digitalnu transformaciju kako bi postala digitalna agencija koja posluje kao podatkovni centar EU-a te kako bi se ostvarila najveća moguća vrijednost za EBA-ine dionike, a naposljetku i za građane EU-a.

Kao dio radnog programa povezanog s preseljenjem u Pariz EBA se preselila u novi, suvremeni i sigurni ured koji omogućuje povezivost potrebnu za sigurno, iznimno mobilno, bežično radno okruženje, audiovizualnu infrastrukturu soba za sastanke i konferencijsku infrastrukturu.

Prije očekivanog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a u siječnju 2020. EBA je provela veliku migraciju podatkovnog centra u zajednički međuagencijski oblak u skladu sa svojom strategijom smještaja na poslužitelje.

Prikupljanje podataka omogućio je program EUCLID, ključan digitalni element strategije EBA-e u pogledu proširenja nadzora na cijelo bankovno tržište EU-a. Godine 2019. proveden je sustav za upravljanje glavnim podatcima, koji služi kao platforma za objedinjavanje registra kreditnih institucija i registra institucija za platni promet.

Komunikacija i promicanje rada EBA-e

Komunikacijski tim 2019. ispunio je nekoliko zadataka usmjerenih na promicanje velikog broja publikacija i podupiranje ostvarenja glavnih projekata EBA-e navedenih u programu rada, kao što su izvješće o procjeni rizika i program transparentnosti, praćenje provedbe okvira Basel, financijske tehnologije i održive financije, sprječavanje pranja novca itd.

Tijekom godine objavljeno je 130 vijesti i priopćenja za javnost. Informativni sastanci i intervjui s medijima organizirani su na zahtjev ili proaktivno na temelju rezultata EBA-e za koje se, s obzirom na konkretnu važnost ili osjetljivost, utvrdila potreba za medijskim aktivnostima. One su, konkretno, obuhvaćale aktivnosti povezane s Brexitom, izvješće o procjeni rizika i program transparentnosti. Tim je tijekom 2019. organizirao 46 intervjua i informativnih sastanaka s novinarima.

U skladu s odlukom Upravnog odbora EBA-e da se sve EBA-ine smjernice i preporuke prevedu na sve službene jezike EU-a, pregledano je 69 završnih EBA-inih proizvoda, a 7 je dokumenata dano na pregled Mreži nacionalnih urednika.

Komunikacijski tim organizirao je službeno otvorenje u Parizu, na kojem su se okupili predstavnici ESB-a, Europske komisije i središnje banke Francuske (Banque de France).

Postojeći računi na društvenim mrežama postali su jedan od glavnih načina za komunikaciju sa stručnjacima iz područja bankarstva i financija, institucijama EU-a, novinarima i potrošačima. Na svojem računu na Twitteru EBA je 2019. dosegla brojku od 11 000 pratitelja, što je povećanje za 35 % u odnosu na prethodnu godinu. Na poslovnom računu EBA-e na LinkedInu gotovo je udvostručen broj pratitelja te je on iznosio 41 000.

U zadnjem tromjesečju godine tim se usredotočio na pokretanje EBA-inih planova djelovanja, izvješća o procjeni rizika i programa transparentnosti, drugi poziv na savjetovanje o provedbi okvira Basel III i pokretanje akcijskog plana o održivom financiranju. Za sve te aktivnosti postojali su zasebni komunikacijski planovi i planovi za društvene mreže.

Zajedno s Uredom za publikacije izradili smo predložak informativnih članaka o različitim temama i započeli s njihovim izdavanjem kako bismo građane EU-a informirali o dodanoj vrijednosti koju im EBA pruža.

Prioriteti za 2020.

Potpora uvođenju paketa za smanjenje rizika i provedbu globalnih standarda u EU-u

- Potpora razvoju novih propisa o sekuritizaciji
- Konvergencija nadzora i pravila o prijenosu značajnog rizika
- Razvoj tehničkih standarda za prihvatljive obveze i osiguranje dosljednosti sa standardima za regulatorni kapital
- Nastavak praćenja instrumenata regulatornog kapitala i proširenje područja primjene na izdavanja povezana s ukupnom sposobnošću pokrivanja gubitaka te minimalnim zahtjevom za regulatorni kapital i prihvatljive obveze
- Komunikacija o zahtjevima na temelju 2. stupa i određivanje njihova redoslijeda

Osiguravanje učinkovitih metodologija i alata za konvergenciju nadzora i testiranje otpornosti na stres

- Potpora boljoj provedbi 2. stupa u EU-u
- Izrada smjernica EBA-e o završnom tretmanu priznatih postojećih instrumenata kapitala
- Nastavak praćenja provedbe MSFI-ja 9 i ocjenjivanje modela očekivanih kreditnih gubitaka u odnosu na referentnu vrijednost
- Poticanje konvergencije nadzora putem EBA-ina plana za konvergenciju za 2020.

Prelazak na integrirani podatkovni centar EU-a i pojednostavnjeni okvir za izvješćivanje

- Usklađivanje zahtjeva u pogledu nadzornog izvješćivanja i objavljivanja informacija
- Dovršetak paketa o izvješćivanju
- Razvoj alata za iskorištavanje podataka: naglasak na analizi podataka
- Proširenje nadzornog izvješćivanja na cijeli bankovni sektor

Proglašenje sprječavanja pranja novca stvarnim prioritetom za EU

Doprinos pouzdanom razvoju financijskih inovacija i održivosti

- Koordinacija Europskog foruma centara za poticanje inovacije
- Praćenje kretanja u regulatornoj (RegTech) i nadzornoj (SupTech) tehnologiji
- Ocjena učinka platformizacije
- Praćenje kretanja na tržištu za plaćanja malih vrijednosti
- Uključivanje ekoloških, društvenih i upravljačkih aspekata u nadzorni okvir

Promicanje operativnog okvira za sanaciju

- Ispunjavanje regulatornih zadaća
- Potpora dosljednosti i napretku u odlukama o oporavku i sanaciji

Osiguravanje učinkovite suradnje s trećim zemljama

- Praćenje odluka o istovjetnosti

Ključne publikacije i odluke

Sveobuhvatni popis publikacija i odluka EBA-e iz 2019.

Proizvod	Naslov
Smjernice	Smjernice o utvrđivanju vrsta visokorizičnih izloženosti u skladu s Uredbom o kapitalnim zahtjevima
	Smjernice o mehanizmima eksternalizacije
	Smjernice o procjeni gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza
	Smjernice o upravljanju rizicima informacijske i komunikacijske tehnologije i sigurnosnim rizicima
	Smjernice o usklađenim definicijama i obrascima za planove financiranja kreditnih institucija
	Zajedničke smjernice o suradnji i razmjeni informacija za potrebe sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma
Provedbeni tehnički standardi (ITS-ovi)	ITS-ovi za usko povezane valute
	Zajednički ITS-ovi za raspoređivanje kreditnih procjena vanjskih institucija za procjenu kreditnog rizika na temelju Uredbe o kapitalnim zahtjevima
	ITS-ovi za nadzorno i sanacijsko izvješćivanje institucija EU-a te odgovarajući model s točkama podataka i taksonomiju XBRL-a 2.9
	ITS-ovi za nadzorno izvješćivanje o financijskim informacijama (FINREP)
	Paket ITS-ova za uspoređivanje s referentnim vrijednostima za 2020.
Regulatorni tehnički standardi (RTS-ovi)	RTS-ovi o uvjetima u skladu s kojima se institucijama omogućuje da izračunavaju kapitalne zahtjeve koji proizlaze iz sekuritiziranih izloženosti (K_{ub}) u skladu s pristupom otkupljenih potraživanja
	Zajednički RTS-ovi na temelju Uredbe o infrastrukturi europskog tržišta o različitim izmjenama bilateralnih zahtjeva u pogledu iznosa nadoknade u odnosu na međunarodni okvir
	RTS-ovi o standardiziranom pristupu kreditnom riziku druge ugovorne strane
Mišljenja/savjeti	Mišljenje o pitanjima zaštite depozita koja proizlaze iz povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a
	Mišljenje o prirodi obavijesti o putovnici za zastupnike i distributere institucija za elektronički novac
	Mišljenje o istovjetnosti treće zemlje (Argentina)
	Mišljenje o elementima pouzdane autentifikacije klijenta na temelju Direktive o platnim uslugama II
	Mišljenje o priopćavanju informacija o rizicima pranja novca i financiranja terorizma subjektima koji se nadziru
	Mišljenje o mjerama za postupanje s makrobonitetnim rizikom na temelju obavijesti finskog tijela za financijski nadzor
	Savjet kao odgovor na poziv Europske komisije na savjetovanje o provedbi okvira Basel III u EU-u
	Mišljenje o provedbi Direktive o sustavima osiguranja depozita
	Zajedničko mišljenje o rizicima pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na financijski sektor EU-a
	Mišljenje o roku za prelazak na sustav pouzdane autentifikacije klijenta za platne transakcije na temelju kartica u e-trgovini

Proizvod	Naslov
	Mišljenje o objavljivanju informacija o bankovnim uslugama kupcima digitalnim sredstvima
	Mišljenje o regulatornom tretmanu sekuritizacija neprihodujućih izloženosti
	Mišljenje o provedbi Direktive o sustavima osiguranja depozita
	Savjet kao odgovor na poziv Europske komisije na savjetovanje o provedbi okvira Basel III u EU-u
Izvjешća	Zajedničko izvješće o regulatornim sigurnim testnim okruženjima i inovacijskim centrima
	Izvjешće o kriptoomovini
	Izvjешće o trošku i učincima strukturiranih depozita
	Izvjешće o potrošačkim trendovima za 2018. – 2019.
	Izvjешće o osobama koje ostvaruju veliku zaradu
	Izvjешće o konvergenciji nadzornih praksi
	Izvjешće o praćenju kapitala na temelju okvira Basel III
	Izvjешće o mjerama likvidnosti
	Zajedničko izvješće o rizicima i osjetljivostima u financijskom sustavu EU-a
	Godišnje izvješće Zajedničkog odbora za 2018.
	Izvjешće o funkcioniranju kolegija nadzornih tijela za 2018.
	Godišnje izvješće za 2018.
	Izvjешće o provedbi smjernica o sustavima nadzora proizvoda i upravljanja njima
	Izvjешće o učinku financijske tehnologije na poslovne modele institucija za platni promet i institucija za elektronički novac
	Izvjешće o napretku u pogledu plana djelovanja za unaprjeđenje modela internih rejting-sustava
	Zajedničko izvješće o prekograničnom nadzoru financijskih usluga
	Izvjешće o praćenju provedbe koeficijenta likvidnosne pokrivenosti u EU-u
	Izvjешće o regulatornom opsegu, regulatornom statusu i pristupima izdavanju odobrenja povezanim s aktivnostima u području financijske tehnologije
	Izvjешće o planovima financiranja
	Izvjешće o opterećenju imovine
	Zajedničko izvješće o rizicima i osjetljivostima u financijskom sustavu EU-a
	Program rada Zajedničkog odbora za 2020.
	Izvjешće o praćenju kapitala na temelju okvira Basel III
	Izvjешće o mjerama likvidnosti u skladu s člankom 509. stavkom 1. Uredbe o kapitalnim zahtjevima
	Izvjешće o potencijalnim preprekama prekograničnom pružanju bankovnih usluga i usluga platnog prometa
	Izvjешće o neprihodonosnim kreditima
	Godišnje izvješće o procjeni rizika
	Izvjешće o neopravdanom kratkoročnom pritisku iz financijskog sektora na trgovačka društva

Proizvod	Naslov
Savjetodavni dokumenti	Savjetodavni dokument o smanjenju kreditnog rizika za institucije koje primjenjuju pristup zasnovan na internim rejting-sustavima uz vlastite procjene gubitka zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza
	Savjetodavni dokument o usklađenim definicijama i obrascima za planove financiranja kreditnih institucija
	Savjetodavni dokument o standardiziranom pristupu kreditnom riziku druge ugovorne strane
	Zajednički savjetodavni dokument o nacrtu ITS-ova za izvješćivanje konglomerata o transakcijama unutar grupe i koncentraciji rizika
	Savjetodavni dokument o odobravanju i praćenju kredita
	Savjetodavni dokument o metodologiji za utvrđivanje ponderiranog prosječnog dospijeca ugovornih plaćanja koja su dospjela u okviru tranše sekuritizacijske transakcije
	Savjetodavni dokument o prijedlozima za uspostavu jednostavnog, transparentnog i standardiziranog okvira za sintetsku sekuritizaciju
	Zajednički savjetodavni dokument o dokumentu s ključnim informacijama o PRIIP-ovima
	Zajednički dokument o smjernicama o primjeni odredbe o strukturnim deviznim pozicijama
	Savjetodavni dokument o revidiranim ITS-ovima o otkrivanju nadzornih podataka
	Savjetodavni dokument o nacrtu RTS-ova i ITS-ova za obavijesti o putovnici
	Savjetodavni dokument o nacrtu ITS-ova o izmjeni ocjenjivanja Uredbe o internim modelima u odnosu na referentnu vrijednost
	Savjetodavni dokument o nacrtu RTS-ova o revidiranim odgovarajućim zaposlenicima za potrebe primitaka
Preporuke	Zajedničke preporuke o izmjenama dokumenta s ključnim informacijama o upakiranim investicijskim proizvodima za male ulagatelje i investicijske osigurateljne proizvode (PRIIP-ovi).
Odluke	Odluke zajedničkog Odbora za žalbe o četirima žalbama na temelju Uredbe o agencijama za kreditni rejting
	Zajednička odluka o žalbi koju je agencija za kreditni rejting Creditreform AG podnijela protiv EBA-e
Ostalo	Pokazatelji rizika s podacima iz 3. tromjesečja 2018.
	Godišnja procjena dosljednosti ishoda internih modela
	Zajednički multilateralni sporazum o razmjeni informacija između Europske središnje banke i nadležnih tijela za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma
	Priručnik o vrednovanju za potrebe sanacije
	Revidirani popis pravila o vrednovanju
	Zajednički dopis Europskoj komisiji o nacrtu RTS-ova za izmjenu delegirane uredbe o pravilima za dokument s ključnim informacijama o PRIIP-ovima
	Pojašnjenja o prvom skupu pitanja koja je iznijela radna skupina za aplikacijska programska sučelja (API-je) na temelju revidirane Direktive o platnim uslugama II
	Središnji registar institucija za platni promet i elektronički novac na temelju Direktive o platnim uslugama II
	Ažurirani popis drugih sistemski važnih institucija
	Ažurirane metodološke smjernice o pokazateljima rizika i alatima za analizu
	Pokazatelji rizika s podacima iz 4. tromjesečja 2018.

Proizvod	Naslov
	Pojašnjenja o drugom skupu pitanja koja je iznijela radna skupina za API-je na temelju Direktive o platnim uslugama II
	Zajednički savjeti o potrebi za zakonodavnim poboljšanjima u području zahtjeva povezanih s upravljanjem rizicima u pogledu informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT)
	Zajednički savjeti o troškovima i koristima dosljednog okvira za ispitivanje kiberotpornosti za značajne sudionike na tržištu i infrastrukture
	Ažurirani popis diversificiranih indeksa
	Pojašnjenja o trećem skupu pitanja koja je iznijela radna skupina za API-je na temelju Direktive o platnim uslugama II
	Ažurirani podatci o sustavima osiguranja depozita u cijelom EU-u
	Rasprava o metodologiji testiranja otpornosti na stres na razini EU-a za 2020.
	Plan djelovanja za nove pristupe tržišnom riziku i kreditnom riziku druge ugovorne strane
	Pokazatelji rizika s podacima iz 1. tromjesečja 2019.
	Ažurirani popis instrumenata redovnog osnovnog kapitala (CET1) institucija EU-a
	Planovi djelovanja za rezultate u okviru međunarodnog standarda financijskog izvještavanja (MSFI) 9 i pokretanje postupka ocjenjivanja MSFI-ja 9 u odnosu na referentnu vrijednost
	Pojašnjenja o četvrtom skupu pitanja koja je iznijela radna skupina za API-je na temelju Direktive o platnim uslugama II
	Dopis kao odgovor Europskoj komisiji u pogledu mjera koje je Estonska središnja banka predložila za postupanje s makrobonitetnim rizikom
	Povratne informacije o reviziji upotrebe, korisnosti i provedbe alata za pitanja i odgovore u okviru jedinstvenih pravila
	Ažurirani podatci koji se upotrebljavaju za utvrđivanje globalnih sistemski važnih institucija
	Pojašnjenja o petom skupu pitanja koja je iznijela radna skupina za API-je na temelju Direktive o platnim uslugama II
	2. faza tehničkog paketa o okviru za izvješćivanje 2.9
	Revidirani popis pravila o vrednovanju
	Analiza transparentnosti na razini EU-a za 2019.
	Pokazatelji rizika s podacima iz 2. tromjesečja 2019.
	Priopćenja u pogledu povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a
	Program rada za 2020.
	Zajednička izjava o dosljednoj primjeni Uredbe o PRIIP-ovima na obveznice
	Metodologija testiranja otpornosti na stres na razini EU-a za 2020. i nacrti obrazaca
	Tehnički paket o okviru za izvješćivanje 2.9.1
	Planovi djelovanja u pogledu paketa smanjenja rizika
	Akcijski plan za održive financije
	Revidirani popis pravila o vrednovanju
	Obrasci za testiranje otpornosti na stres na razini EU-a za 2020. nakon što ga testiraju banke
	Ažurirani popis instrumenata CET1 za 4. tromjesečje 2019.

KONTAKT S EU-OM

Osobno

U cijeloj Europskoj uniji postoje stotine informacijskih centara *Europe Direct*. Adresu najbližeg centra možete pronaći na: https://europa.eu/european-union/contact_hr

Telefonom ili e-poštom

Europe Direct je služba koja odgovara na vaša pitanja o Europskoj uniji. Možete im se obratiti:

- na besplatni telefonski broj: 00 800 6 7 8 9 10 11 (neki operateri naplaćuju te pozive),
- na broj: +32 22999696 ili
- e-poštom preko: https://europa.eu/european-union/contact_hr

TRAŽENJE INFORMACIJA O EU-U

Na internetu

Informacije o Europskoj uniji na svim službenim jezicima EU-a dostupne su na internetskim stranicama Europa: https://europa.eu/european-union/index_hr

Publikacije EU-a

Besplatne publikacije EU-a i publikacije EU-a koje se plaćaju možete preuzeti ili naručiti preko internetske stranice: <https://op.europa.eu/hr/publications>. Za više primjeraka besplatnih publikacija obratite se službi *Europe Direct* ili najbližemu informacijskom centru (vidjeti https://europa.eu/european-union/contact_hr).

Zakonodavstvo EU-a i povezani dokumenti

Za pristup pravnim informacijama iz EU-a, uključujući cjelokupno zakonodavstvo EU-a od 1952. na svim službenim jezičnim verzijama, posjetite internetske stranice EUR-Lexa: <http://eur-lex.europa.eu>

Otvoreni podatci iz EU-a

Portal otvorenih podataka EU-a (<http://data.europa.eu/euodp/hr>) omogućuje pristup podatkovnim zbirkama iz EU-a. Podatci se mogu besplatno preuzimati i ponovno uporabiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe.

EUROPEAN BANKING AUTHORITY

Floor 24-27, Europlaza, 20 avenue André Prothin,
La Défense 4, 92400 Courbevoie, France

Tel. +33 1 86 52 7000

E-mail: info@eba.europa.eu

<http://www.eba.europa.eu>

Ured za publikacije
Europske unije

ISBN 978-92-9245-715-0